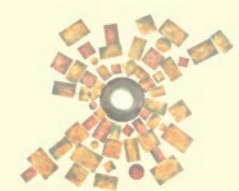

СОДРЖИНА

Воведно обраќање на Главниот државен ревизор	3
Мисија и Визија	4
Историја на државната ревизија во Република Македонија	5
Раководство	6
Статус	7
Структура и организација	7
Вработени	9
Обука на државните ревизори	10
Финансирање / Стандарди и методологија	11
Стратегија и развој на ДЗР	13
Информатичка технологија и ревизија	14
Извршени ревизии и издадени извештаи	16
Ревизорски мислења	20
Соработка со надлежни органи	24
Транспарентност	25
Ревизорски активности	26
Јавни набавки	46
Превземени мерки по ревизорските извештаи	47
Меѓународна соработка	49
Извештај на независниот ревизор	52

Почитувани,

Ви го претставувам Годишниот извештај на Државниот завод за ревизија за 2009 година, кој ги прикажува резултатите од нашето работење и утврдените состојби кај субјектите кои беа предмет на ревизија во текот на 2009 година.

Минатата година Државниот завод за ревизија зачекори во втората декада од своето функционирање како самостојна и независна институција во Република Македонија, која за своето работење е одговорна пред Собранието на Република Македонија.

Раководењето со Државниот завод за ревизија претставува голем предизвик имајќи го предвид неговото значајно место во изградбата на цврст систем на финансиската контрола во јавниот сектор на Република Македонија. Во оваа смисла, Државниот завод за ревизија дава значаен придонес за правилно и ефикасно работење со парите на даночните обврзници и јакнење на финансиската дисциплина и отчетност во јавниот сектор.

Во 2009 година посветивме посебно внимание на реализацијата на стратешките цели, пред се, унапредувањето на квалитетот на ревизиите, јакнењето на ревизорските вештини и воведувањето на нови видови ревизии и подобрување на информирањето.

На планот на следењето на спроведувањето на препораките во ревизорските извештаи, започнавме поинтензивна соработка со Собранието на Република Македонија и другите надлежни институции во Република Македонија.

Приоритет за наредниот период останува уставното регулирање на Државниот завод за ревизија. Потребата од уставен амандман со кој ќе се дефинира улогата и функцијата на Државниот завод за ревизија е неминовна заради зацврстување на неговата независност и е предуслов за отпочнување на преговорите со ЕУ во поглавјето за финансиската контрола.

Иако хронолошки се однесува на тековната година, за одбележување е донесувањето на новиот Закон за државната ревизија во мај 2010 година, во насока на усогласување со европската пракса.

Концептот на Годишниот извештај овозможува, преку сеопфатна анализа на утврдените состојби, препораките и изразените ревизорски мислења во конечните ревизорски извештаи, на едно место да го согледаме работењето на субјектите предмет на ревизија. Исто така информираме и за развојот на Државниот завод за ревизија, едукацијата и методолошките аспекти, соработката со надлежните органи, транспарентноста и меѓународната соработка.

Сите овие активности беа реализирани со несебичното ангажирање и посветеност на сите вработени во Државниот завод за ревизија, за што, искрено им благодарам.

Составен дел на Годишниот извештај е и мислењето на независниот надворешен ревизор за финансиските извештаи на Државниот завод за ревизија, за 2009 година.

Главен државен ревизор
Тања Таневска

Мисија

Државниот завод за ревизија е врховна ревизорска институција во Република Македонија која има за цел навремено и објективно да го информира Собранието, Владата и другите носители на јавни функции и јавноста за ревизорските наоди од спроведените ревизии.

Државниот завод за ревизија обезбедува поддршка на Собранието на Република Македонија во исполнувањето на неговите надлежности преку идентификација и презентација на неправилностите, случаите на противзаконско работење и можни случаи на корупција и злоупотреба на функцијата.

Преку јасните и ефективните препораки Државниот завод за ревизија обезбедува поддршка на државните институции и корисници на државните средства за унапредување на управувањето со истите. На тој начин Државниот завод за ревизија придонесува за подобрување на животот на граѓаните на Република Македонија.

Визија

За успешно да ја исполнуваме нашата цел – водење грижа за јавните средства и да придонесуваме за унапредување на управувањето со истите, наша визија е дека треба континуирано да обезбедуваме квалитет во работењето со што би го задржале епитетот на независен и професионален партнер со висок интегритет кој истовремено е носител на напредокот во управувањето со државните средства, отчетноста и транспарентноста во работењето.

ИСТОРИЈА НА ДРЖАВНАТА РЕВИЗИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Почетоците на државната ревизија датираат уште од времето кога Република Македонија беше една од шесте конститутивни републики на Југословенската федерација. Првите институции за државна ревизија беа создадени во 1945 година.

Во периодот од 1945 година до 1991 година, државната ревизија функционираше како организациона единица на тогашната Народна банка на Федеративна Народна Република Југославија, а потоа во рамките на Службата за платен систем, по нејзиното издвојување од Народната банка.

Од 1991 година, откако Република Македонија стана суверена и самостојна држава, до 1998 година, државна ревизија вршеше Дирекцијата за економско финансиска ревизија во рамките на Службата за општествено книговодство, подоцна, Завод за платен промет.

Државниот завод за ревизија со работа започна во 1999 година со девет вработени, сите преземени од Дирекцијата за економско финансиска ревизија во Заводот за платен промет, а во 2009 година го прослави својот 10 годишен јубилеј, со 93 вработени.

Во овој период со Државниот завод за ревизија раководеа реномирани експерти од оваа област: Антонио Вељанов (1998-1999), Методија Тошевски (2000-2005) и д-р Драгољуб Арсовски (2005-2007). Во рамките на прославата, а по повод јубилејот, главниот државен ревизор им додели признанија на поранешните главни државни ревизори и на вработените со кои Државниот завод за ревизија го отпочна работењето во 1999 година.

Во текот на 2007 година, со измените на Законот за државната ревизија во рамки на Државниот завод за ревизија формирано е Ревизорско тело, како функционално независно тело, задолжено за ревидирање на претпристапните ИПА-фондови на Европската унија, а со Законот за ревизија на инструментот за претпристапна помош (ИПА), донесен во мај 2010 година, Ревизорското тело се основа како самостојно правно лице.

РАКОВОДСТВО НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Тања Таневска
Главен државен
ревизор

Благоја Илиевски
Заменик главен
државен ревизор

Јадранка Бошкоска
Советник на Главниот
државен ревизор

Цвета Ристовска
Советник на Главниот
државен ревизор

Тања Јаневска
Советник на Главниот
државен ревизор

Мито Наумоски
Помошник на Главниот
државен ревизор

Владимир Милојевиќ
Помошник на Главниот
државен ревизор

Танка Блажевска
Помошник на Главниот
државен ревизор

Лилјана Стојанова
Помошник на Главниот
државен ревизор

Бранислав Гулев
Помошник на Главниот
државен ревизор

Тања Тасевска
Помошник на Главниот
државен ревизор

Максим Ацевски
Помошник на Главниот
државен ревизор

СТАТУС

Правната рамка за функционирање на Државниот завод за ревизија и основите за вршење на државната ревизија за прв пат се поставени со донесувањето на Законот за државната ревизија во 1997 година.

Во насока на усогласување со основните начела на Лима декларацијата и со водечките упатства за принципите на ревизијата, во изминатиот период повеќе пати се вршени измени и дополнувања на постојниот Закон.

Со Законот за државната ревизија се дефинираат организацијата и функционирањето на Државниот завод за ревизија, условите и начинот на вршењето на државната ревизија, процесот на ревизијата, субјектите кои се предмет на ревизија, како и правата и обврските на овластените државни ревизори и државните ревизори во вршењето на ревизијата.

Државниот завод за ревизија, врз основа на утврдени критериуми донесува Годишната програма за работа. Со Програмата го утврдува обемот за вршење на работите на државната ревизија, односно бројот на субјектите кои ќе бидат предмет на ревизија, ревизорските екипи и роковите за извршување.

Согласно Законот за државната ревизија Државниот завод за ревизија го изготвува Годишниот извештај за извршените ревизии и за својата работа и истиот го поднесува до Собранието на Република Македонија, во рок утврден со законот.

Заради засилување на оперативната и финансиската независност на Државниот завод за ревизија и постигнување на поголема ефективност и ефикасност во извршувањето на државната ревизија, во мај 2010 година е донесен нов Закон за државната ревизија, со што се обезбеди усогласување на работењето на оваа врховна ревизорска институција со стандардите и критериумите на Европската унија во оваа област.

СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЈА

Во согласност со карактерот, обемот, степенот на сложеност и другите услови потребни за ефикасно вршење на работите и задачите од областа на ревизијата во Државниот завод за ревизија се формирани 7 /седум/ сектори и тоа 5/пет/ сектори за финансиска ревизија, 1/еден/ сектор за ревизија на успешност и 1/еден/ сектор за развој, стратешко планирање и меѓународна соработка.

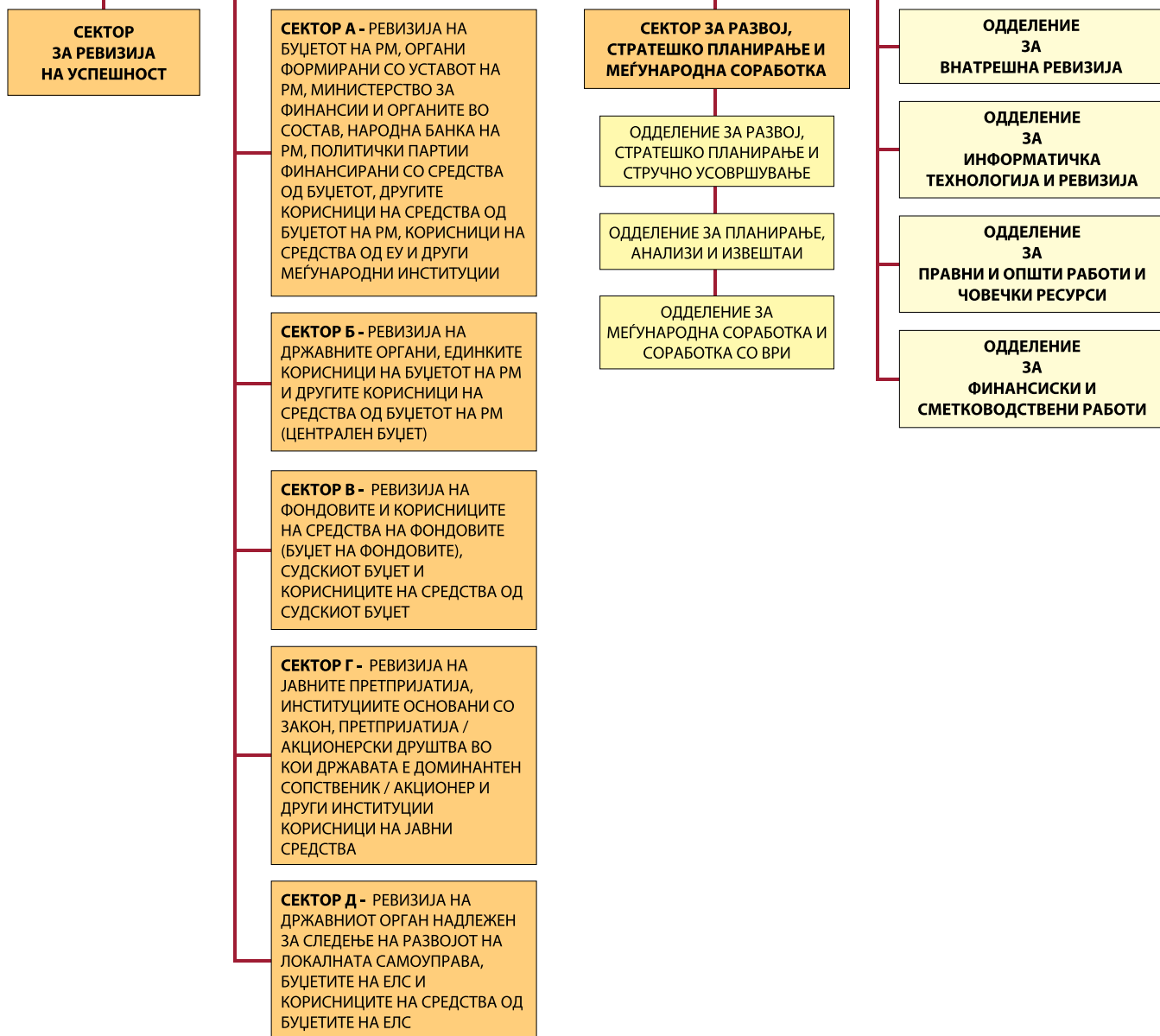
Воедно, за независно извршување на работите поврзани со внатрешната ревизија, информатичката технологија и ревизија, правните работи и човечки ресурси и финансиските и сметководствени работи се формирани 4 (четири) самостојни одделенија.

ГЛАВЕН ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ЗАМЕНИК ГЛАВЕН ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

КАБИНЕТ НА ГДР

СОВЕТНИЦИ НА ГДР

ВРАБОТЕНИ

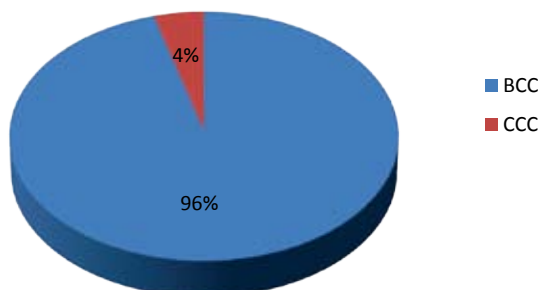
Со Државниот завод за ревизија раководи Главен државен ревизор. Главниот државен ревизор има заменик. Главниот државен ревизор и заменикот ги избира Собранието на Република Македонија со мандат од 10 години.

Во текот на изминатиот период бројот на вработените континуирано е во пораст, со што Државниот завод за ревизија ги зајакнуваше кадровските потенцијали со стручни и компетентни лица. Во 2009 година Државниот завод за ревизија има 93 вработени, од кои 96% се со универзитетско образование пред се од областа на економските, правните науки и информатичката технологија. Од вкупниот број на вработени 11/единаесет/ вработени поседуваат уверение за овластен државен ревизор.

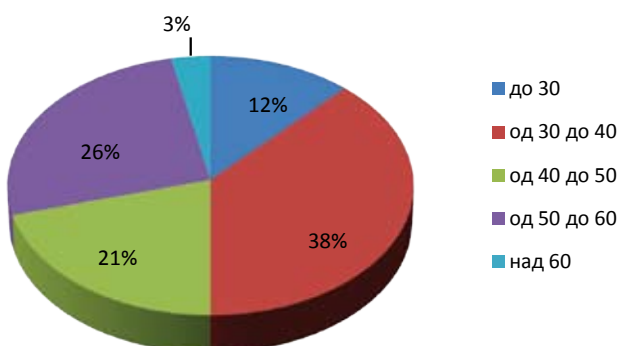
Испитот за стекнување на звање овластен државен ревизор се полага пред Комисија формирана од Главниот државен ревизор и согласно Програма донесена од Главниот државен ревизор, а одобрена од министерот за финансии.

Во текот на 2009 година отпочна постапката за спроведување на испитот за стекнување на звањето овластен државен ревизор, кој успешно се реализира во март 2010 година.

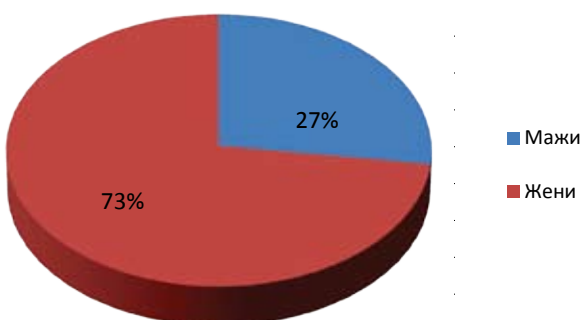
Структура на вработените по образование

Старосна структура на вработените

Структура на вработените по полова припадност

ОБУКА НА ДРЖАВНИТЕ РЕВИЗОРИ

Постојаниот професионален развој на ревизорите преку обука е гаранција за високи стандарди на работа на ревизорите и квалитетот на ревизиите. За ефикасно извршување на работните задачи и унапредување на професионалните знаења од областа на ревизијата, информатичката технологија и другите области поврзани со ревизијата, во Државниот завод за ревизија се вршат обуки преку две основни форми: основна обука и континуирана професионална обука на ревизорите.

Основните насоки за развој на професионалните и стручни капацитети на државните ревизори се дефинирани во Стратегијата за управување на човечките ресурси на ДЗР 2008 - 2012 и акцискиот план за исполнување на планираните активности на ДЗР 2008 – 2012.

Со цел унапредување на стручните познавања на ревизорите од различни области на ревизијата, во текот на 2009 година ДЗР организираше 3 работилници, и тоа :

- Пишување на ревизорски извештаи и обезбедување на квалитет во извршување на ревизиите. Над 40 ревизори учествуваа на работилницата реализирана од обучувачите на Државниот завод за ревизија и експертите од Холандскиот суд за ревизија.
- Основна обука за СААТ's и IDEA Софтверот. Работилниците беа реализирани со обучувачките капацитети на Државниот завод за ревизија и експертите на Холандскиот суд за ревизија (МАТРА проект).
- Обука за вршење ревизија на успешност, на која учествуваа 5 ревизори од секторите за ревизија на финансиските извештаи. Искуствата од вршење ревизија на успешност беа презентирани од раководителот на секторот за ревизија на успешност и експертите на Холандскиот суд за ревизија.

Во текот на 2009 година беше организирана и обука за комуникациски вештини и тимска работа, во која беа вклучени сите вработени од Државниот завод за ревизија.

Државниот завод за ревизија посветува особено внимание на обуката на ревизорите на нивните работни места. Во 2009 година продолжи соработката со ХСР во рамките на програмата МАТРА при што беа реализирани 2 пилот финансиски ревизии. Преку овие активности, ревизорите имаа можност во пракса да разменат искуства со своите колеги од ХСР за одделни аспекти од реализацијата на ревизиите.

Претставници на ДЗР редовно учествуваат и на работилници организирани од страна на домашни и странски професионални организации и институции. Во 2009 година, 26 претставници на ДЗР учествуваа на 12 работилници, семинари и состаноци на работни групи, на различни теми во организација на EUROSAI, CIPFA¹, и EIPA² Европска Комисија (DG Budget), PSC³ од кои ги

1 Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (Овластен институт за јавни финансии и сметководство)

2 European Institute for Public Administration (Европски институт за јавна администрација)

3 Professional Standards Committee (Комитет за професионални стандарди на INTOSAI)

истакнуваме: Координирана паралелна ревизија за климатски промени (EUROSAI WGEA⁴), состанок на РГ за ИТ, INTOSAI/IDI Транс регионална програма за ревизија на раководење со јавен долг (TP PD-MA⁵), Конференција за ПИФК – Брисел, Зајакнување на свеста за ISSAI⁶ стандардите – Варшава, Развој на ревизиите на успешност во услови на промени во опкружувањето (Прага), Работилница за IPSAS⁷ стандардите - Љубљана, Семинар за успешно буџетирање – Варшава, семинар на тема „Развивање на програма за ИТ ревизија базирана на COBIT стандардот“ во Антверпен. Во дел од работилниците претставниците од ДЗР учествуваа со презентации.

На билатерална основа во 2009 година, во рамките на соработката помеѓу ДЗР на Македонија и ВРИ на Бугарија, по 15 ревизори од двете ревизорски институции учествуваа на заеднички семинар во Берово, Република Македонија. На семинарот претставниците од двете страни разменија искуства по поодделни теми од ревизорската пракса.

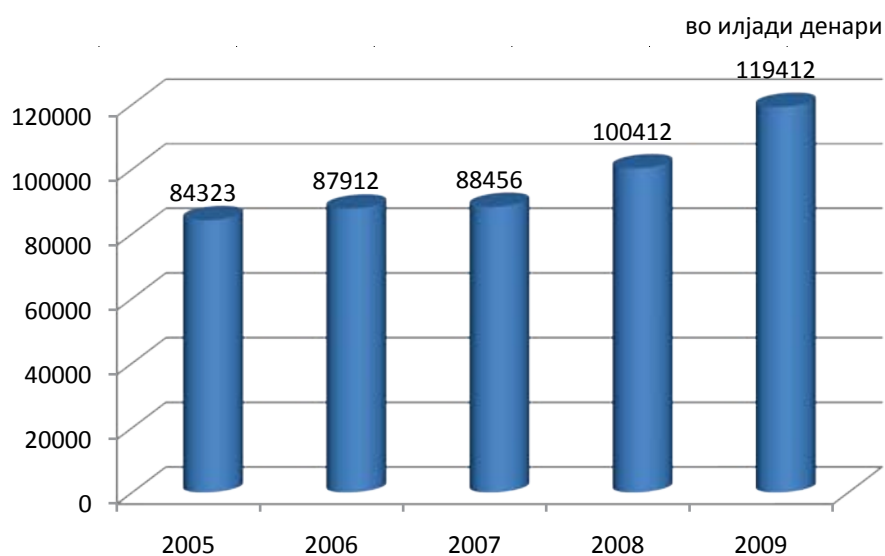
ФИНАНСИРАЊЕ

Државниот завод за ревизија се финансира од централниот буџет и од сопствени приходи остварени од наплата на надоместокот за вршење на државна ревизија што се наплатува согласно тарифа донесена од Собранието на Република Македонија.

Со Законот за Државна ревизија донесен во 2010 година, тарифата за наплата на надоместокот се укинува, а средствата за работа од Буџетот на Република Македонија ги утврдува Собранието на Република Македонија на предлог од Државниот завод за ревизија.

Постои тренд на зголемување на остварените средства од Буџетот по години како резултат на развојот и градењето на капацитетите на Државниот завод за ревизија.

Остварени средства од буџетот по години

4 Working Group on Environmental Auditing (Работна група за ревизија на животна средина)

5 Public Debt Management Audit (Ревизија на управување со јавен долг)

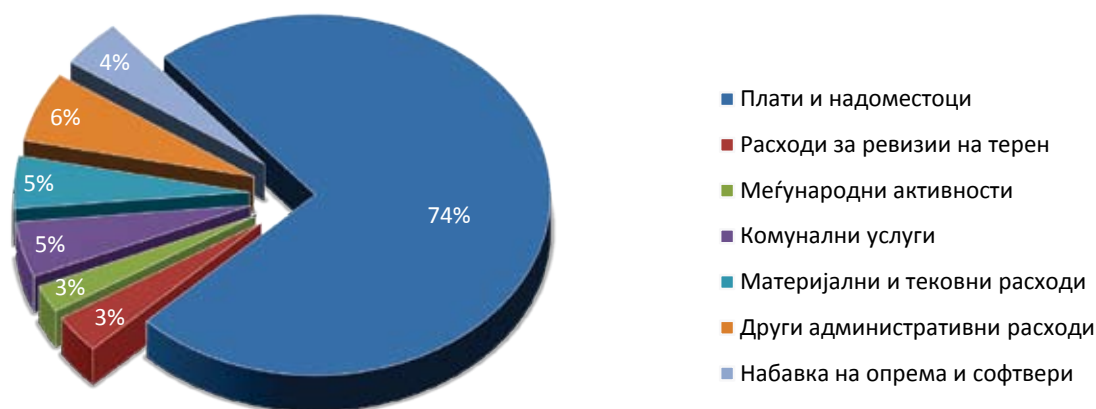
6 Меѓународни стандарди на Врховни ревизорски институции (International Standards for Supreme Audit Institutions)

7 International Public Sector accounting Standards (Меѓународни сметководствени стандарди за јавен сектор)

Во 2009 година вкупниот буџет изнесува 119.412 илјади денари, од кои 78.355 илјади денари или 66% од централниот буџет и 41.057 илјади денари или 34% од сопствените приходи.

Во 2009 година склучен е договор за донација со Холандскиот суд за ревизија за финансирање на активности за зајакнување на развојот и капацитетите на Државниот завод за ревизија во периодот од 2009 - 2010 година, во рамките на МАТРА проектот, во износ од 221 илјада денари.

Расходи во 2009 година

РЕВИЗОРСКИ СТАНДАРДИ И МЕТОДОЛОГИЈА

Неопходна активност на секоја ревизорска институција е развој на методологија за вршење ревизија како поддршка на ревизорската работа во согласност со промените во опкружувањето, меѓународните трендови и најдобрата пракса.

Стандардизацијата на професионалните барања на меѓународно ниво и потребата од усогласеност со меѓународните стандарди ја зголемува вредноста на професионалната регулаторна активност на ВРИ.

ДЗР ги следи во континуитет сите нови достигнувања на методолошката и ревизорска пракса во светот преку учество на работилници, семинари и други форми на презентација на методолошки документи и пракса организирани од комитетите и работните/регионални групи на INTOSAI и други професионални тела за развој и воспоставување професионални стандарди.

Согласно меѓународните ревизорски стандарди (на INTOSAI⁸/ISSAI⁹ односно на IFAC¹⁰) кои се прифатени во Република Македонија, искуствата стекнати во досегашното работење на ДЗР и искуствата добиени од соработката со други ВРИ, извршено е ажурирање на Прирачникот за финансиска ревизија во делот на известувањето. Ажурирањето е направено во вид на посебно изготвен "Прирачник за известување од извршени ревизии" за финансиска ревизија. Во прирачникот се опфатени сите значајни новини од методолошката пракса во согласност со најновите меѓународни ревизорски стандарди. Исто така и делот на Прирачникот за финансиска ревизија кој се однесува на материјалноста, е надограден со посебно изготвено "Упатство за утврдување на материјалност за оцена на наодите во ревизорските извештаи".

8 Меѓународна организација на Врховни ревизорски институции

9 Меѓународни стандарди на Врховните ревизорски институции

10 Меѓународна федерација на сметководители

СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ДЗР

Развојот на ДЗР во изминатиот период наложи поставување на нови стратешки цели. За таа цел во 2009 година донесена е нова Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија за периодот 2010 – 2014 година. Во стратегијата се дефинирани 5 стратешки цели: Обезбедување целосна независност на ДЗР; Понатамошен развој на квалитетот на државната ревизија, Понатамошен развој на системот за управување со институционалните капацитети, Понатамошен развој на информациониот систем во ДЗР и Унапредување на системот за комуникација. Државниот завод за ревизија има изготвено Стратегија за управување со човечки ресурси, Стратегија за комуникација и ИТ стратегија, како дел од Стратегијата за развој на ДЗР.

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1
ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ЦЕЛОСНА
ФУНКЦИОНАЛНА,
ОРГАНИЗАЦИСКА И
ФИНАНСИСКА НЕЗАВИСНОСТ
НА ДЗР

Непосредна цел 1

Дефинирање на правниот статус на ДЗР како уставна категорија во Република Македонија

Непосредна цел 2

Имплементација на законските решенија за независен и самостоен буџет на ДЗР

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2
ПОНАТАМОШЕН РАЗВОЈ НА
КВАЛИТЕТОТ НА ДРЖАВНАТА
РЕВИЗИЈА

Непосредна цел 1

Подобрување на ефикасноста на планирање и програмирање на финансиски ревизии и ревизии на успешност

Непосредна цел 2

Подобрување на квалитетот на извршените ревизии и следење на ефектите од извршените ревизии

Непосредна цел 3

Понатамошен развој на системот на следење и информирање за системските слабости заеднички за одделните ревидирани субјекти и активности

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3
ПОНАТАМОШЕН РАЗВОЈ НА
СИСТЕМОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ
СО ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ
КАПАЦИТЕТИ НА ДЗР

Непосредна цел 1

Понатамошно унапредување на системот за финансиско управување и системот на интерни контроли во ДЗР

Непосредна цел 2

Понатамошно унапредување на функционалната, организациската и кадровската структура

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 4
ПОНАТАМОШЕН РАЗВОЈ НА
ИНФОРМАЦИОНИОТ СИСТЕМ
ВО ДЗР, ПРИМЕНА НА
ИНФОРМАТИЧКА
ТЕХНОЛОГИЈА И НЕЈЗИНО
РАЦИОНАЛНО И ЕФИКАСНО
ИСКРИСТУВАЊЕ ВО
РЕВИЗИЈАТА

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 5
УНАПРЕДУВАЊЕ НА
СИСТЕМОТ ЗА
КОМУНИКАЦИЈА И РАЗМЕНА
НА ИНФОРМАЦИИ СО
ДОМАШНИ И МЕЃУНАРОДНИ
ПРАВНИ СУБЈЕКТИ И
ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА
ЗА РАБОТЕЊЕТО НА ДЗР

ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА И РЕВИЗИЈА

Развој и примена на информатичката технологија и нејзино рационално и ефикасно искористување во ревизијата, се стратешки цели на Државниот завод за ревизија. Во 2009 година, Државниот завод за ревизија ги реализира следните активности:

- имплементирање на централизиран систем за чување и размена на податоци;
- имплементирање на интегриран финансиски информационален систем;
- обезбедување пристап на интернет за ревизорите кога извршуваат теренска работа;
- употреба на компјутерски потпомогнати ревизорски техники (СААТ's), како ИДЕА софтвер, во анализата на податоците и изборот на примерок.

Во текот на ревизијата кај дел од ревидираните субјекти извршена е оценка на ИТ системите при што е идентификувано отсуство на безбедносни системи за заштита и интегритет на податоците. Ваквата состојба дава можност за менување на претходно внесените податоци, без да има запис за извршената промена и можност да се утврди што е изворно внесена содржина, со што се намалува и веродостојноста и релевантноста на податоците.

По укажувањето на ревизијата за потребата од воведување и развивање на безбедносни политики и процедури, Владата на Република Македонија го задолжи Министерство за информатичко општество да изготви и донесе Стратегија за развој на ИТ системи, политики за сеопфатна безбедност и пристап до податоците и нивен backup. Министерството за информатичко општество изготви Информација за утврдување на сигурносни мерки и препораки за заштита и развој на ИТ системите кои треба да бидат применети од државните институции.

РЕВИЗОРСКИ АКТИВНОСТИ ВО 2009 НИЗ БРОЈКИ

157	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2008 ГОДИНА
10	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА ТЕМАТСКИ ФИНАНСИСКИ РЕВИЗИИ
1	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА РЕВИЗИИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕПОРАКИТЕ
55	ИЗВРШЕНИ ПРОВЕРКИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРЕПОРАКИТЕ
3	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ НА РЕВИЗИИ ЗА УСПЕШНОСТ
190	СУБЈЕКТИ ОПФАТЕНИ СО РЕВИЗИЈА
1.048	НАОДИ ВО РЕВИЗОРСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
996	ДАДЕНИ ПРЕПОРАКИ ВО РЕВИЗОРСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
630	СПРОВЕДЕНИ ПРЕПОРАКИ
178.172	МИЛИОНИ ДЕНАРИ РЕВИДИРАНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ
121.509	МИЛИОНИ ДЕНАРИ РЕВИДИРАНИ ЈВНИ РАСХОДИ
64	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ДОСТАВЕНИ ДО СОБРАНИЕТО НА РМ
12	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ДОСТАВЕНИ ДО ЈАВНОТО ОБВИНИТЕЛСТВО НА РМ
15	РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ ДОСТАВЕНИ ДО ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА НА РМ

ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ И ИЗДАДЕНИ ИЗВЕШТАИ

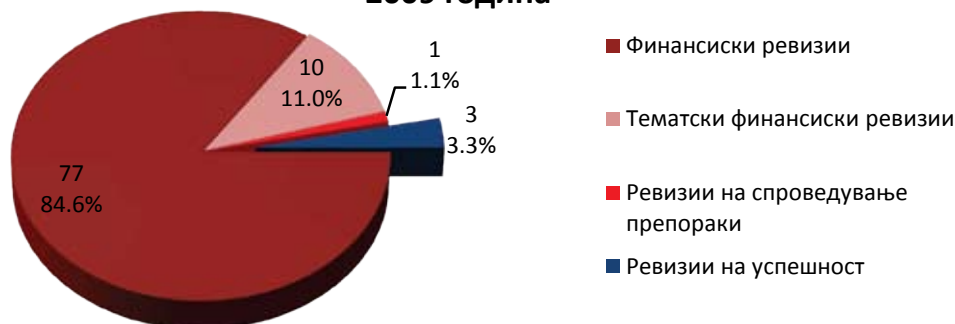
Во 2009 година извршени се 91 ревизија (2008 – 84 ревизии) од кои 77 финансиски ревизии (51 - задолжителни и 26 ревизии на други субјекти согласно ГП), 10 тематски финансиски ревизии, 1 ревизија на спроведување на препораки и 3 ревизии на успешност. Извршени се и 55 проверки на степенот на спроведување на дадените препораки во ревизорски извештаи од 2009 година кај 37 субјекти.

По извршените ревизии издадени се 171 ревизорски извештаи од кои 157 - за финансиска ревизија, 10 - за тематски финансиски ревизии, 1 за спроведување препораки и 3 за ревизија на успешност.

Во следната табела дадени се податоци за број на извршени ревизии со структура на податоците за две години:

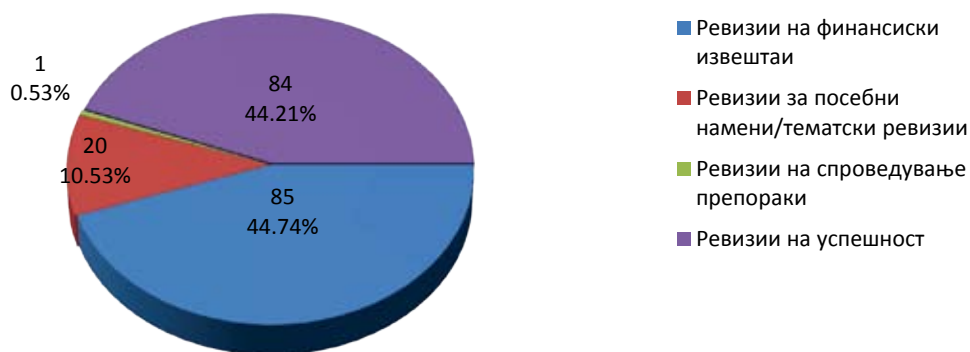
Преглед на извршени ревизии и структура	2009		2008	
	Број на извршени ревизии	Структура	Број на извршени ревизии	Структура
1	2	3	4	5
Финансиски ревизии	77	84,6%	66	78,6%
Тематски финансиски ревизии	10	11,0%	9	10,7%
Ревизии на спроведување препораки	1	1,1%	6	7,1%
Вкупно финансиски ревизии	88	96,7%	81	96,4%
Ревизии на успешност	3	3,3%	3	3,6%
Вкупно ревизии	91	100,0%	84	100,0%

Преглед на извршени ревизии и структура за 2009 година

При извршувањето на ревизиите опфатени се 190 субјекти преку разни форми на ревизија на сметководствени евиденции, документи, анализи, економичност на административни активности, ефикасност во искористување на ресурсите и ефективност во работењето во однос на постигнатите цели.

Субјекти опфатени со ревизија по видови на ревизии за 2009 година

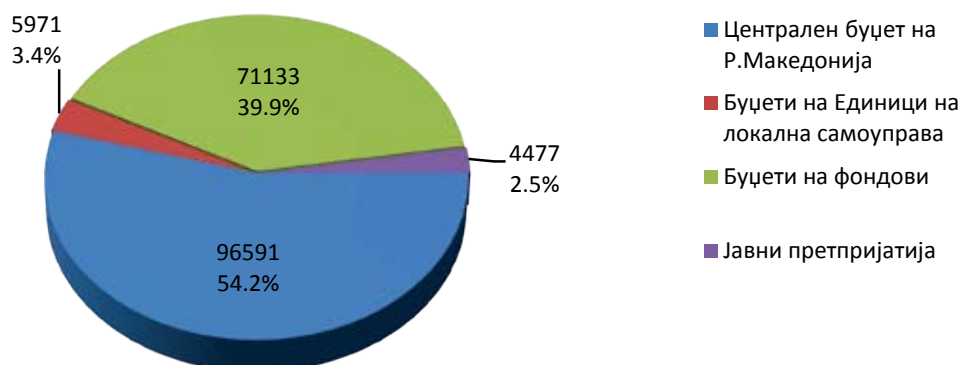

Во структурата на ревидираните јавни приходи во 2009 година, приходите на Централниот буџет на Република Македонија учествуваат со 54,2%, приходите на буџетите на Единиците на локална самоуправа учествуваат со 3,4%, приходите на фондовите на ниво на Република Македонија учествуваат со 39,9% и приходите на Јавните претпријатија учествуваат со 2,5%.

(во милиони денари)

Ревидирани јавни приходи	2009		2008	
	Приходи	Структура	Приходи	Структура
1	2	3	4	5
Централен буџет на Р.Македонија	96.591	54,2%	99.099	74,2%
Буџети на Единици на локална самоуправа	5.971	3,4%	4.526	3,4%
Буџети на фондови	71.133	39,9%	26.791	20,1%
Јавни претпријатија	4.477	2,5%	3.073	2,3%
Вкупно	178.172	100,00%	133.489	100,00%

Ревидирани јавни приходи за 2009 година (во милиони денари)

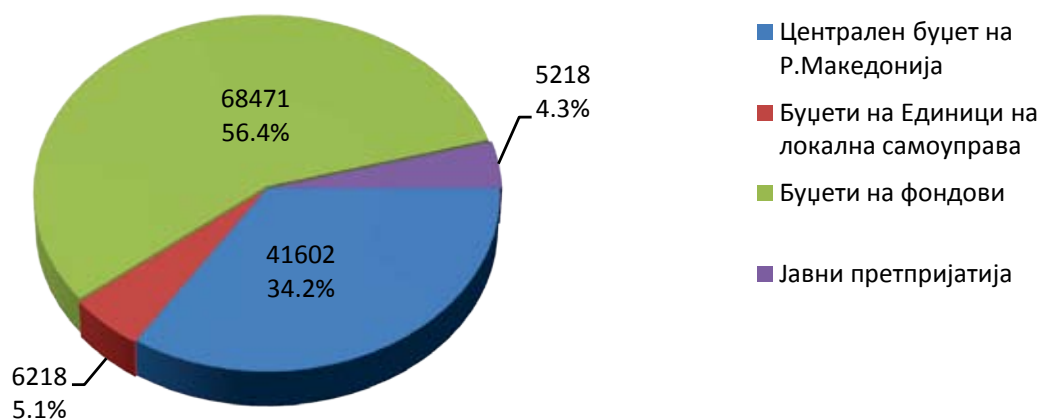

Во структурата на ревидираните расходи во 2009 година, расходите на корисниците на Централниот буџет на Република Македонија учествуваат со 34,2%, расходите на корисниците на буџетите на Единиците на локална самоуправа учествуваат со 5,1%, расходите на фондовите на ниво на Република Македонија учествуваат со 56,4%, и расходите на Јавните претпријатија учествуваат со 4,3%.

(во милиони денари)

Ревидирани јавни расходи	2009		2008	
	Расходи	Структура	Расходи	Структура
1	2	3	4	5
Централен буџет на Р.Македонија	41.602	34,2%	36.597	42,6%
Буџети на Единици на локална самоуправа	6.218	5,1%	4.236	4,9%
Буџети на фондови	68.471	56,4%	41.607	48,5%
Јавни претпријатија	5.218	4,3%	3.388	4,0%
Вкупно	121.509	100,00%	85.828	100,00%

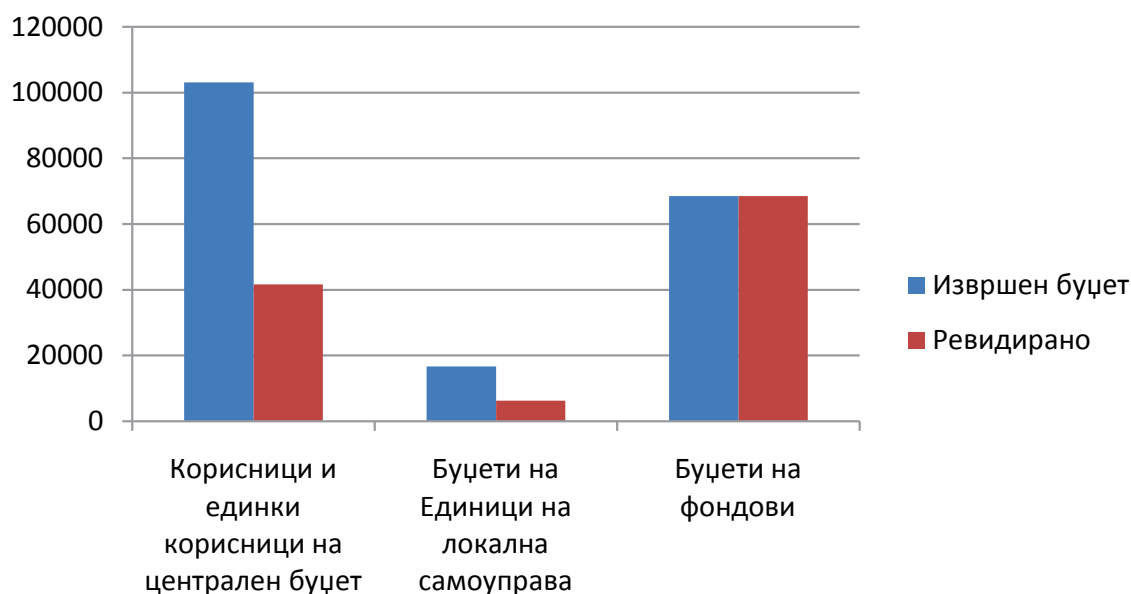
Ревидирани јавни расходи за 2009 година (во милиони денари)

Ревидирани расходи по видови буџети во однос на вкупните буџети на корисници и единки корисници на Централен буџет, буџети на ЕЛС и буџети на фондови во 2009 година

(во милиони денари)

	2009			2008		
	Извршен буџет	Ревидирано	Учество	Извршен буџет	Ревидирано	Учество
Корисници и единки корисници на Централен буџет, буџети на ЕЛС и буџети на фондови						
1	2	3	4 (3/2)	5	6	7(6/5)
Корисници и единки корисници на централен буџет	103,147	41,602	40.33%	103,092	36,597	35.50%
Буџети на Единици на локална самоуправа	16,650	6,218	37.35%	9,842	4,236	43.04%
Буџети на фондови	68,471	68,471	100.00%	58,329	41,607	71.33%
Вкупно	188,268	116,290	61.77%	171,263	82,440	48.14%

РЕВИЗОРСКИ МИСЛЕЊА

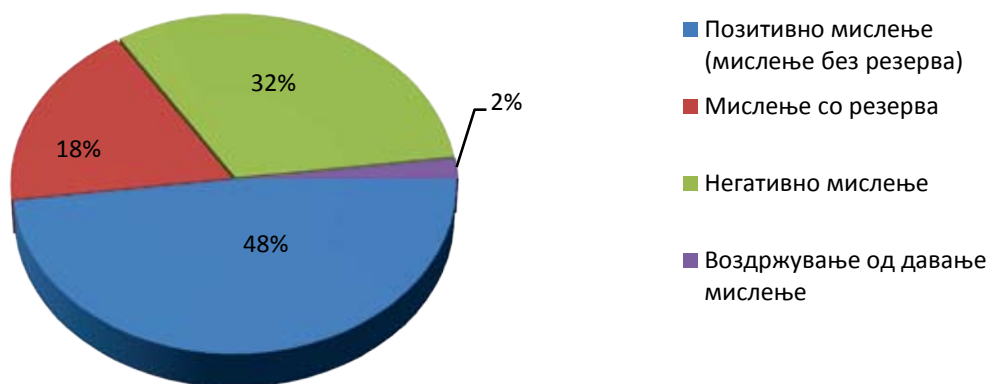
Примарна цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да изрази мислење за тоа дали:

- финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската состојба и резултатот на финансиските активности, и
- дали е остварено наменско и законско користење на средствата.

Согласно поставените цели во ревизорските извештаи, изразени се мислења за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи/наменско и законско користење на средствата.

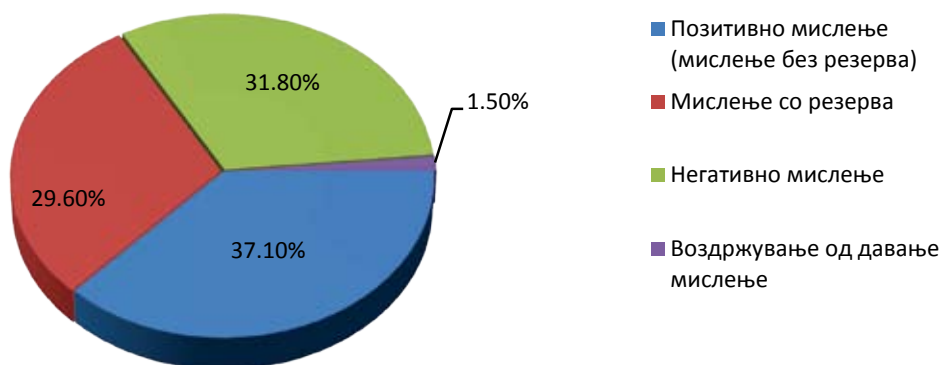
За вистинитоста и објективноста на финансиски извештаи за 2008 година, изразени се: 48,0% - позитивни мислења; 18,0% - мислења со резерва; 32,0% - негативни мислења, и 2,0% - воздржување од давање мислење.

Вистинитост и објективност на финансиски извештаи

За усогласеност со закони и прописи/наменско и законско користење на средствата: изразени се: 37,1% - позитивни мислења; 29,6% - мислења со резерва; 31,8% - негативни мислења, и 1,5% - воздржување од давање мислење.

Наменско и законско користење на средства

Покрај ревизорските мислења за сето на финансиски извештаи, во шест ревизорски извештаи изразени се подвоени мислења за Билансот на приходи и трошоци/Биланс на успех и Билансот на состојба.

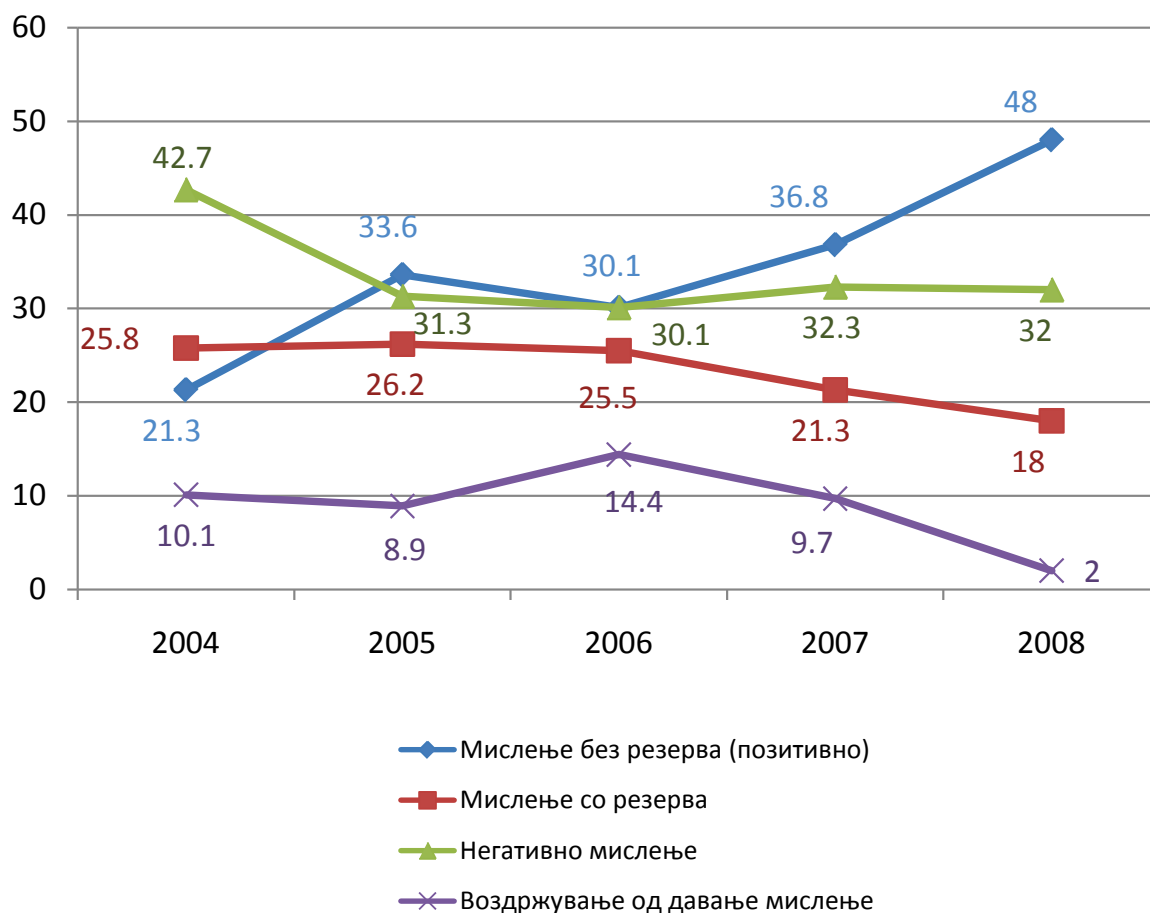
Во 2009 година, извршени се и десет тематски финансиски ревизии за посебни цели (за една или повеќе компоненти од финансиските извештаи/или за одредени аспекти кои се однесуваат на повеќе субјекти/области). Со ревизија се опфатени следните сегменти: постојани средства и попис, закупнини, субвенции и трансфери, капитални расходи, јавни набавки, управување со јавен долг, побарувања по основ на неплатен надомест за приватизација, утврдување и наплата на надоместок за уредување на градежно земјиште и наменско користење на средствата.

За конкретно дефинираните цели за секоја од овие ревизии, изразени се 16 мислења и тоа: мислење без резерва – 6; мислење со резерва – 5; негативно мислење – 4; воздржување од давање мислење – 1; и 2 ревизорски заклучока.

Анализирано по години (за 5 години) структурата на изразени мислења е следна:

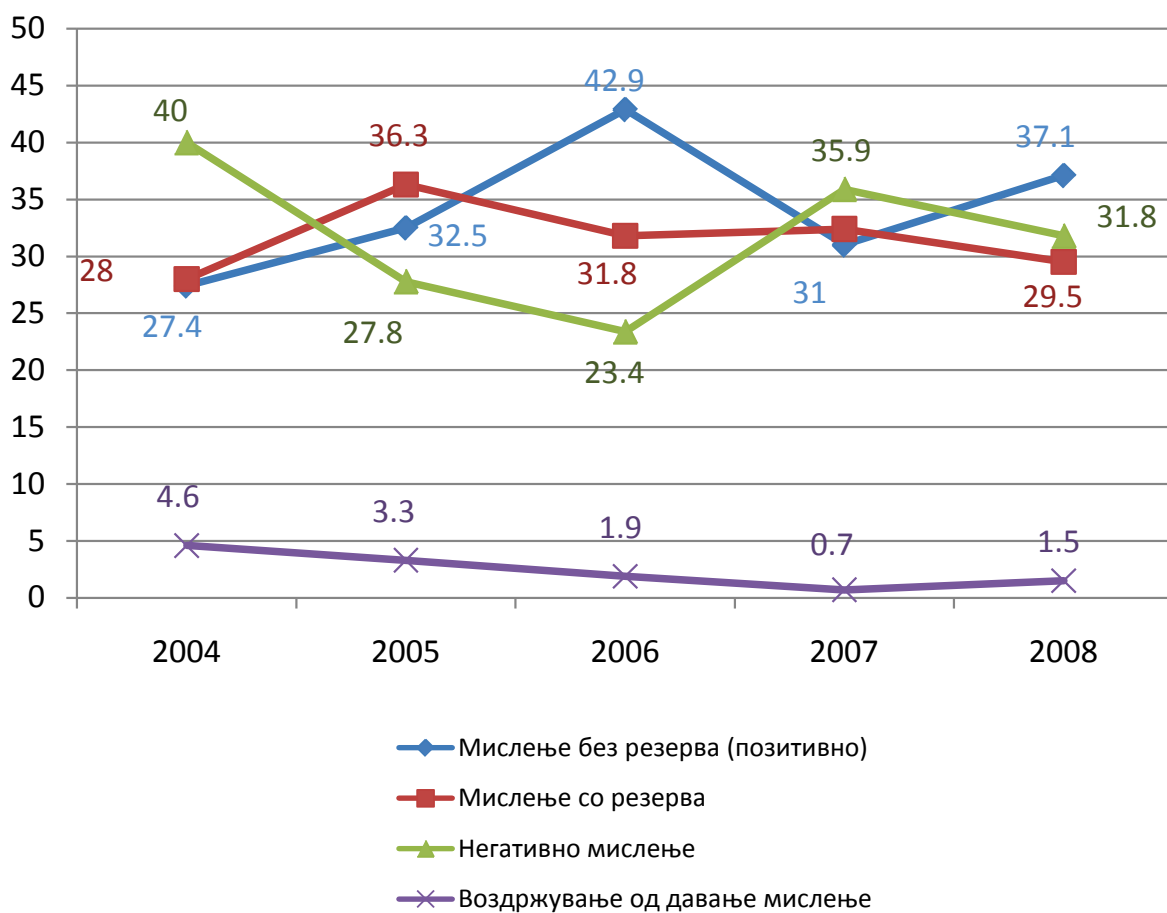
Ревизорски мислења за финансиски извештаи

Изразените мислења без резерва во период од 5/пет/ години покажуваат позитивен тренд односно од 21,3% за 2004 година на 48,0% за 2008 година што покажува дека кај ревидираните субјекти се намалуваат утврдените неправилности во работењето и во користењето на јавните средства. Тренд во позитивна насока се јавува и кај мислењата со резерва: од 25,8% за 2004 година на 18,0% за 2008 година; воздржувањето од давање мислење: од 10,1% за 2004 година на 2,0% за 2008 година; и кај негативните мислења: од 42,7% за 2004 година на 32,0% за 2008 година. Од наведената структура на изразени мислења во анализираниите години произлегува дека во основа кај сите видови мислења има позитивен тренд што укажува на позитивните реакции на субјектите предмет на ревизија од извршените ревизии и дадените препораки во ревизорските извештаи.

Ревизорски мислења за усогласеност со закони и прописи/наменско и законско користење на средствата

Ревизорските мислења за усогласеност со закони и прописи во основа го следат истиот позитивен тренд: кај мислењата без резерва од 27,4% за 2004 година на 37,1% за 2008 година; кај негативните мислења: од 40,0% за 2004 година на 31,8% за 2008 година; кај воздржувањето од давање мислење: од 4,6% за 2004 година на 1,5% за 2008 година. Незначителен пораст е забележан единствено кај мислењата со резерва: од 28,0% за 2004 година на 29,5% во 2008 година. Генерално наведената структура на изразени мислења за усогласеност со закони и прописи во анализираниите години има позитивен тренд.

СОРАБОТКА СО НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ

Во 2009 година Државниот завод за ревизија ја интензивира и продлабочи соработката со надлежните органи преку идентификација и презентација на неправилностите, случаите на незаконско работење и можни случаи на корупција и злоупотреба на функцијата.

На Шеесет и четвртата седница на Собранието на Република Македонија, Собранието на Република Македонија го разгледа Годишниот извештај за работа на Државниот завод за ревизија и усвои заклучоци во насока на преземање мерки од страна на Владата на Република Македонија и надлежните органи во функција на подобрување на надзорот и трошењето на јавните средства.

Согласно Законот за државна ревизија, ревизорските извештаи за Буџетот на РМ, за министерствата, за буџетите на фондовите и за јавните претпријатија основани со закон како и ревизорските извештаи во кои е изразено воздржување од давање мислење и негативно мислење за реалноста и објективноста на искажаната состојба и резултатот од работењето, задолжително се доставуваат до Собранието на РМ. По овој основ по извршените ревизии согласно годишната програма за 2009 година, до Собранието на РМ се доставени 64 ревизорски извештаи.

Во насока на унапредување на соработката помеѓу Државниот завод за ревизија и Собранието на Република Македонија одржан е семинар за пратеници и вработени во Собранието на Република Македонија, во организација на Вестминстер фондацијата за демократија на тема "Финансиски надзор, буџетирање и ревизија", на која учествуваа претставници на Државниот завод за ревизија со свои презентации.

Во насока на унапредување на соработката со Собранието на Република Македонија, исто така беше реализиран студиски престој во Холандскиот суд за ревизија на претставниците на Собранието на Република Македонија, членови на Комисијата за финансирање и буџет и членови на Компонентата 4 – Надворешна комуникација, во рамки на МАТРА проектот, во периодот од 28.09. до 01.10.2009 година.

Во извештајниот период до Владата на РМ се доставени 31 ревизорски извештај во кои се содржани неправилности за работењето кај субјектите за кои е надлежна.

Соработката со јавното обвинителство на РМ се одвива во континуитет и во текот на 2009 година на редовна основа се добиваат квартални и поединечни известувања за постапувањето по доставените ревизорски извештаи. До Јавното обвинителство во извештајниот период се доставени 12 ревизорски извештаи во кои е оценето дека содржат наоди за постоење на основано сомнение за сторен прекршок или кривично дело.

Конечни ревизорски извештаи се доставени и до Државната комисија за спречување на корупцијата (15), до Министерството за финансии, Министерството за внатрешни работи, Финансиска полиција и надлежните органи на субјектите.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Обезбедувањето пристап на јавноста до резултатите од работата на Државниот завод за ревизија е дефинирано како една од петте цели во „Стратегијата за развој на ДЗР 2010-2014 година“. Во тој контекст, приоритетни во системот на информирање на јавноста беа Конечните ревизорски извештаи кои Државниот завод за ревизија ги објавува на својата ВЕБ страница согласно Законот.

Покрај објавувањето на резултатите од извршените ревизии, а во насока на поголема транспарентност на ВЕБ страната на Државниот завод за ревизија се врши објавување и на други информации поврзани со активности предвидени со Годишната програма, како меѓународни активности, билатерални средби, работилници од едукативен карактер и друго.

Официјалната ВЕБ страница остана како најексплоатираната алатка за информирање на јавноста. Во текот на 2009 година истата беше посетена од вкупно 126.501 посетител, односно од 10.541 посетител месечно или дневно 350 посетители. Анализата на посетеност во 2009 година покажува зголемување за 12.013 посетители во однос на претходната година.

Државниот завод за ревизија инсталираше и Интранет како систем на внатрешно (интерно) информирање. Размената на информациите преку овој систем се одвиваше преку објавување на сите информации и акти кои произлегуваат од работењето на ДЗР.

Во 2009 година до Државниот завод за ревизија беа доставени 6 (шест) барања за пристап до информации од јавен карактер со кои располага ДЗР. На сите шест беше позитивно одговорено согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

A photograph of a modern, curved building with large glass windows. The building has a light-colored facade and a prominent curved section. A blue flag is flying from a pole on the roof. The sky is clear and blue. The text "РЕВИЗОРСКИ АКТИВНОСТИ" is overlaid on the lower part of the image.

РЕВИЗОРСКИ АКТИВНОСТИ

БУЏЕТ И БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Поаѓајќи од дефиницијата според која буџетирањето претставува алокација на ограничени средства за задоволување на потребите на граѓаните на Република Македонија, потребно е планирањето и донесувањето на **Буџетот на Република Македонија** да се засноваат на почитување и применување на буџетските начела, како што се целосност, навременост и сеопфатност. Од таа гледна точка потребно е:

- да се обезбеди навременост на буџетскиот процес, односно сите учесници во процесот да ги извршуваат обврските во роковите предвидени со Законот за буџетите.
- владата на Република Македонија да ги утврди и донесе стратешките приоритети и фискалната стратегија, како основни документи за подготовка на Буџетот, во рокови предвидени со Законот за буџетите, а
- буџетските корисници да ги доставуваат буџетските барања во законски утврдениот рок – најдоцна до 1 септември тековната година.

Доколку не се почитуваат роковите, како што е констатирано во ревизорските извештаи, се забавува процесот на донесување на Буџетот на Република Македонија.

Со цел буџетските барања да ги отсликуваат вистинските потреби, а планираните буџетски средства да бидат во согласност со стратешките приоритети, потребно е јакнење на капацитетот на лицата одговорни за изготвување на стратешките планови и планирање на средства кај буџетските корисници.

Во однос на прибирање на приходите во Буџетот на РМ, утврден е ризик од нецелосна и ненавремена наплата на неданочниот **приход од концесии** и покрај тоа што Министерството за финансии, преку трезорот, може да ја следи наплатата на овој надоместок. Ова може да се постигне со формирање на единствена база на податоци преку која ќе се следи редовноста на плаќањата, преку поврзување на податоците за склучените договори од една страна и податоците за наплата на надоместокот за концесија од друга страна. И покрај тоа што со донесување на Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство препораката на ревизорите е прифатена, законските одредби во пракса не се применуваат.

Исто така постои ризик од ненавремено **освистување на приходите од продажба на станови во општествена сопственост** поради нецелосна сметководствена евиденција во Министерството за транспорт и врски кое пак не располага со податоци за становите кои биле менаџирани во изминатиот период. За надминување на состојбата дадена е препорака за забрзување на постапката на донесување на Законот за домување и Предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за продажба на општествени станови, заради дефинирање на методологијата на евидентирање на истите и утврдување на субјектот кој ќе има законска обврска за евидентирање на предметните станови.

Според одредбите на Законот за извршување на Буџетот на Република Македонија за 2008 година, буџетските корисници се обврзани да реализираат најмалку 30% од планираните **капитални расходи** за период од шест месеци, а неискористените средства до пропишаниот лимит, министерот за финансии треба да ги пренесе на разделот Функции на државата, како резерви за капитални расходи. Со ревизијата е констатирано дека причините за ниско учество на капиталните расходи во структурата на Буџетот, како и забавената реализација на истите, се должи на слабостите во управувањето на средствата, неуспешни тендерски процедури и проблеми со обезбедување градежна документација.

Во 2008 година и во минатите години, ревизорите укажуваа дека согласно Законот за буџетите, средствата од **тековната буџетска резерва** треба да се трошат за покривање на расходи предизвикани од елементарна непогода или други непредвидени случаи. Дел од тековната резерва се потрошени за намени кои можеле да се планираат во процесот на изготвување на Буџетот на соодветни ставки кај буџетските корисници. Трошењето на средствата за намени кои можеле да се предвидат создава ризик во Буџетот да нема доволно средства за справување со ситуациите кои се предвидени со Законот.

Во 2008 година исплатени се 596,400 илјади денари буџетски средства по основ на **извршни судски решенија на буџетски корисници на централната власт**. Во минатите години ревизорите и препорачаа на Владата на Република Македонија да ја дефинира материјалната одговорност на лицата кои при вршење на службената должност, поради донесување на правно неиздржани одлуки и изгубени судски спорови, предизвикуваат штета на државниот орган и трошење на средствата предвидени за вршење на основната дејност.

Годишната програма на **Бирото за стоковни резерви** за 2008 година треба да содржи податоци за вид, количина и вредност на стоките во стоковните резерви, роковите и начинот на обновување на истите. Исто така Бирото за лекови треба да изготви листа на неопходни лекови и медицински потрошен материјал кои ќе обезбедат ефикасна заштита на населението во земјата во мирнодопски и воени услови, како стоковни резерви. Ревизорите констатираа дека Годишната програма не ги содржи потребните податоци за количината и вредноста на стоковните резерви, ниту постои листа на лекови од исклучително значење, согласно Законот за стоковни резерви.

Во текот на 2008 година во **Секретаријатот за спроведување на рамковен договор** спроведена е постапка за вработување на 240 лица по потпрограмата K5 - Соодветна и правична застапеност на заедниците. Констатирано е дека постапката за вработување не е во согласност со предвидената законска регулатива, односно нема одобрение на Координативното тело за соодветна и правична застапеност. Ова тело е формирано од Владата на Република Македонија за да ја утврди потребата од нови вработувања во органите на управата.

Имајќи го предвид споменатото, ревизијата предлага, покрај процентуалната застапеност на заедниците, да се земат во предвид и:

- слободните работни места согласно правилниците за систематизација,
- соодветната стручна подготовка (вид и степен на стручно образование)
- просторните услови за сместување на нововработените лица.

На овој начин ќе се избегне нерационалното користење на буџетските средства и несоодветното и ненавремено искористување на човечките ресурси.

Ревизијата предлага Министерството за финансии да дава согласности за нови вработувања и по потпрограмата K5 - Соодветна и правична застапеност на заедниците, по целосно исполнување на процедурите пропишани во законската регулатива.

Со Деловникот на **Собранието на Република Македонија** не се утврдени критериуми според кои ќе се оценува оправданоста на отсутствата на пратениците, што не е во согласност со одредбите од Законот за пратеници, каде истото е предвидено.

Поради специфичност на работите, просторната оддалеченост (дисперзираност) и усогласувањето со платниот промет на другите земји, **дипломатско конзуларните претставништва во странство** на 31 декември, искажуваат непотрошени парични средства на девизните сметки и благајните за редовно работење што не е во согласност со Законот за буџетите и овозможува ненаменско користење на средствата. Во 2009 година надлежното министерство има преземено

мерки за надминување на овој проблем, но и намера да иницира измени во Законот за буџетите со што ќе се овозможи правото на користење на одобрените средства за ДКП-та за тековната година да се пролонгира до 15 јануари наредната година.

Со ревизијата на постапките за јавни набавки кај дипломатско конзуларните претставништва кои претежно се реализираат по пат на прибирање понуди без објавување на оглас се утврдија нерегуларности во однос на Законот за јавни набавки. Во врска со ова прашање Министерството за надворешни работи даде иницијатива до Бирото за јавни набавки за измена на Законот од аспект на изземање на ДКП-та од постапките за доделување договор до одреден износ, со обврска за задолжително известување на Бирото за јавни набавки. Причините за ваквото исклучување се од објективна природа поради просторната оддалеченост на ДКП-та од централната администрација на министерството.

Во однос на договорите за купување и преадаптација на објекти наменети за амбасади и мисии на Република Македонија во странство, ревизијата констатира дека надлежното министерство постапило по препораките на овластениот државен ревизор. Имено, во 2009 година активностите за купување на објекти за амбасади и мисии во странство се прекинати поради необезбедени средства со буџетот на министерството, работите околу преадаптација на објектите во Виена и Љубљана се завршени и истите се ставени во употреба, а поради невпишување на сопственоста на објектот за амбасада во Москва на име на Република Македонија, парите се вратени.

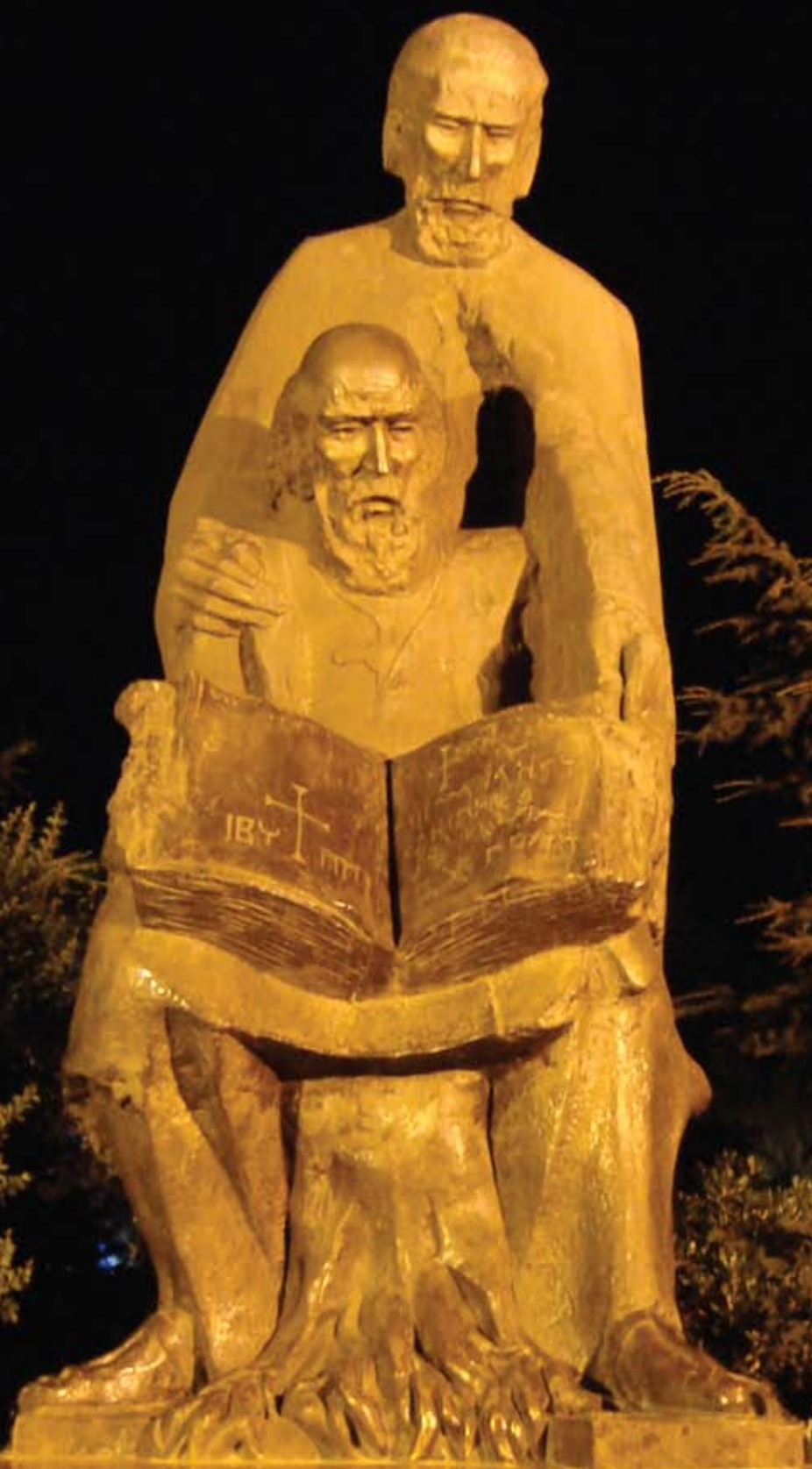
Во процесот на исплата на **правата за боречка и инвалидска заштита** нема воспоставено целосен контролен систем врз исполнувањето на критериумите за остварување на тие права, согласно законските прописи. Одговорна установа за вршење на работите по овој основ е Управата за прашања на борците и воените инвалиди, како орган во состав на **Министерство за труд и социјална политика**, која независно води регистар на корисниците и го утврдува правниот основ за користење на надоместоците. Во врска со ова прашање министерот за труд и социјална политика има издадено задолжение за вршење ревизија од Одделението за внатрешна ревизија на министерството.

Во Министерство за труд и социјална политика утврдени се и неевидентирани градежни објекти, поради неутврдена вредност и непотврден статус на сопственост или право на користење со акт издаден од надлежен орган (Агенција за катастар на недвижности). Преземени се мерки за надминување на овој проблем преку доставување соодветни барања до надлежните институции и со определување на сопственичкиот статус, постапно се заведуваат во сметководствената евиденција на министерството.

Во Министерството за одбрана ревизијата утврди постоење на ризик од ненавремено и нецелосно пресметување и наплата на приходите од закупнини, поради невоведени бази на податоци за капиталниот имот и некомплетна и недоволно воспоставена организациска структура и процедури за работа со кои ќе се обезбеди функционирање, следење и развој на стабилно финансиско управување и контрола.

Во текот на 2008 и 2009 година преземени се мерки и активности во поглед на проценување на вредноста на недвижниот имот и обезбедување доказ (имотен лист) од Агенцијата за катастар на недвижности за правото на користење за што е склучен годишен договор во 2008 година за излагање на имот – објекти, деловни простории, станови и земјишта, со рок на важност од 3 години.

Во 2008 година и во изминатиот период, министерството остварува приходи од давање на недвижности под закуп на повеќе години, согласно одредбите од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост. Согласно овој Закон овој вид приход е приход на Буџетот на Република Македонија и истиот треба да се уплатува на посебна приходна сметка во Трезорот. По дадените препораки од страна на ревизијата и предлозите од страна на комисијата формирана од министерот за преиспитување на договорите за закуп, во министерството се преземени активности

СВЕТИ КИРИЛ
И МЕТОДИЈ

за утврдување на фактичката состојба на недвижностите и примопредавање на истите, ажурирање и воведување евиденција на недвижности кои ги користи министерството. Секторот за логистика и недвижности доставил опомени и иницијативи за наплата на побарувањата и поведување на судски постапки за неплатен долг према голем број закупци, што резултира со поднесени тужби до надлежниот суд преку Државното правобранителство на Република Македонија.

Слична е состојбата и со приходите остварени од продажба и издавање на станови под закуп кои потекнуваат од станбениот фонд на поранешната ЈНА, станови кои министерството ги стекнало по осамостојувањето на Република Македонија, во фаза на изградба, набавени преку отстапување и размена на недвижности, како и станови добиени со одлуки од Владата на Република Македонија. Не е обезбедена комплетна и ажурна евиденција од која може да се утврди бројот на становите со кои располага министерството, не е извршен попис на истите, не се потпишани договори со корисниците и не се наплатува закупнината. Ова има за ефект помалку остварен приход во Буџетот на Република Македонија.

Ревизијата даде конкретни препораки за надминување на утврдените неправилности во работењето и генерална препорака упатена кон одговорните лица во министерството и сите надворешни институции кои можат да допринесат кон подобрување на состојбата (Владата на РМ, Министерството за финансии, Агенцијата за катастар на недвижности, Јавниот правобранител на РМ), да преземат соодветни мерки и активности во рамките на своите надлежности.

Во Министерството за здравство спроведени се набавки планирани со нацрт стратешкиот план за периодот 2008-2010 година во рамките на Програмите за модернизација и унапредување на здравствениот сектор, со цел подобрување на ефикасноста на условите за работа во јавните здравствени установи.

Резултатите од извршената ревизија на капиталните расходи во здравството, укажуваат на неправилна примена на соодветни постапки за јавни набавки на медицинска опрема, набавка на систем за видео надзор, набавка на услуги за изработка на проектна документација за реконструкција, изградба, доградба, надградба и изведба на шалтери за потребите на јавните здравствени установи. Слабостите се однесуваат на необезбедена конкуренција на понудувачите, невалидни докази и измени на условите во тендерската документација за докажување на техничко-технолошката способност на кандидатите, непочитување на одобрените бонуси од избраниот добавувач, непочитување на крајниот рок за испорака на опремата, предвремено плаќање на договорениот износ пред извршена испорака и монтажа на опремата и слично. Дадени се препораки од страна на ревизијата за подобрување на состојбата во процесот на набавките и истите се прифатени од одговорните лица на министерството.

Со извршените ревизии кај јавните здравствени установи Државниот завод за ревизија препорачува да продолжат активностите за донесување и воспоставување на соодветни пишани процедури, контролни механизми и сметководствени политики за следење на состојбата на залихите и медицинските материјали, со што ќе се овозможи контрола при користењето и управувањето со истите.

Во тек е реализација на проектот на Министерство за здравство за набавка на интегриран здравствен информатички систем - ИЗИС, со чија реализација и примена се очекува да се надминат недоследностите при вршењето на пописот, евиденцијата на залихите и нивното трошење.

Во Министерството за земјоделство шумарство и водостопанство, предмет на ревизија беа расходите за субвенции и трансфери при што се утврдија слабости во работењето кои се однесуваат на примената на актите кои ги регулираат критериумите за обесштетувањето на одгледувачите на животни за принудно закланите животни и неправилно спроведување на Програмата за здравствена заштита на животните. При реализацијата на Програмата за финансиска поддршка на земјоделството и програмата за поттикнување на развој на органското земјоделско производство во 2008 година не се

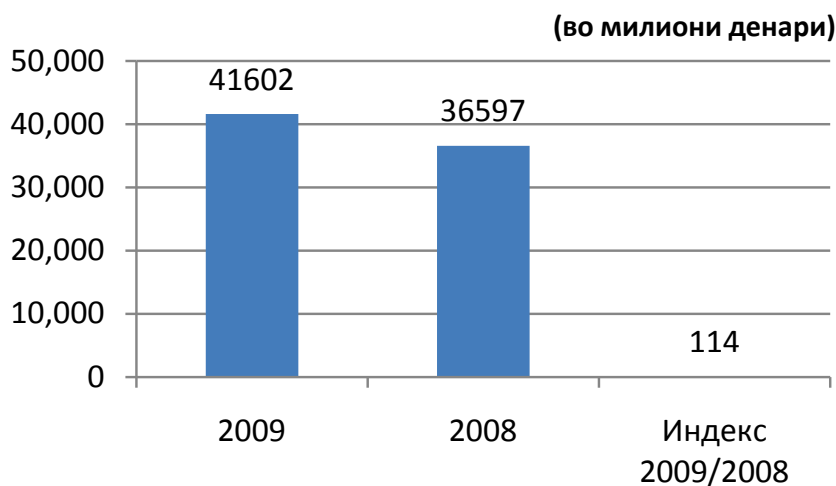
почитувани утврдените критериуми за доделување финансиска поддршка на пријавените кандидати од аспект на утврдување структура на бодови, вклучување на апликанти кои не ги исполнуваат условите за субвенции, однапред исплатени средства без потврдување на реализираните активности од корисниците и без доставување финансиски извештаи за наменско користење на доделените средства.

Ревизијата даде препораки за надминување на утврдените слабости и истите беа прифатени од страна на министерот и одговорните лица во министерството, како активности за понатамошно постапување.

Кај единките корисници на буџетски средства кои беа предмет на ревизија со Годишната програма за 2009 година (Архитектонски факултет, ДСЛ „Зафир Сајто,, Куманово, Македонски народен театар – Скопје, ЈНУ Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија - Скопје, ЈНУ Институт за социолошки и политичко правни истражувања - Скопје) не е воспоставен систем на редовна внатрешна сметководствена контрола која ќе обезбеди уверување дека сите трансакции се извршени во согласност со законските прописи и дека истите се засноваат на соодветна сметководствена документација. Постои недостиг на контроли и процедури во организациската структура на субјектите кои треба да обезбедат функционирање, следење и развој на ефикасен систем на сигурен финансиски менаџмент и контрола. Причината за ваквата состојба е лоцирана во недоволниот број на вработени за кои се бара согласност за вработување од страна на Министерството за финансии.

Кај единките корисници утврдени се и одредени слабости во примената на соодветни постапки при јавните набавки. Утврдени се нерегуларности во однос на евалуацијата на економските оператори, критериумите за оценување на економски најповолна понуда, докажување на финансиска способност и способност за извршување на професионалната дејност, што има за ефект нетранспарентност при набавките, фер конкуренција и неекономичност во трошењето средства. Со извршените ревизии за превземените мерки по препораките на ревизијата, на почетокот на 2010 година, констатирано е постапување по препораките за отстранување на наведените нерегуларности.

Ревидирани расходи кај корисници и единки корисници на Централен буџет

ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Во Фондот за здравствено осигурување на Македонија констатирани се состојби кои укажуваат на отсуство на соодветни контролни механизми и пишани процедури за постигнување на целосна контрола во делот на:

- надомест за боледувања,
- здравствени услуги во примарна здравствена заштита, лабораториска дејност и лекови издадени на рецепт во аптеките,
- издавање на потврди за платен придонес за здравствено осигурување.

Државниот завод за ревизија препорачува Фондот за здравствено осигурување на Македонија да изготви пишани процедури и да воспостави сигурен и ефикасен контролен механизам во поодделните сегменти од работењето, кои ќе го намалат или спречат ризикот од погрешна исплата на средства.

Со ревизија на планирањето на буџетските плафони и плаќање на здравствените услуги на здравствените установи во специјалистичко-консултативна и болничка здравствена заштита од страна на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, констатирани се следните состојби:

- неусогласеност на рокот за склучување договори со здравствените установи со временскиот период кој се анализира и претставува основа за утврдување на буџетските плафони за наредната година
- корекции на буџетските барања кај одделни здравствените установи, без јасно дефинирани пишани критериуми за основот и висината на извршена корекцијата
- извршени само делумни анализи за исполнување на критериумите за исплата на променливиот дел од надоместокот за здравствени услуги на здравствените установи.

За надминување на дел од состојбите, Фондот изврши измена во подзаконската регулатива, со примена од 2010 година.

Исто така потребно е Фондот да врши континуирани и навремени анализи и врз основа на добиените резултати, да врши исплата на променливиот дел од надоместокот за здравствени услуги.

Во текот на 2008 година, утврдувањето на висината на надоместокот за аптеките го врши Фондот, без примена на подзаконски дефинирани критериуми и без утврдени вредносни поени за секој поодделен критериум.

За надминување на оваа состојба, Фондот изготви Правилник за утврдување на постапка за определување на месечниот износ на средствата кои здравствената установа може да ги добие за издадени лекови на рецепт од листа на лекови на товар на средствата на Фондот, како и Упатство за контролата на фактурите од аптеките, со примена од 01.01.2010 година.

Склучен е менаџерски договор со еден од двајцата директори на Фондот, поради што Фондот достави ургенција до Влада на Република Македонија за склучување и втор менаџерски договор, заради еднакви права и одговорности во работењето на двајцата директори.

Државниот завод за ревизија констатира нерегулирано право на сопственост и користење на имотот на Фондот, поради што Фондот се обрати до Агенцијата за катастар на недвижности, за обезбедување документ за запишано право на сопственост/ користење на градежни објекти и земјиште.

Државниот завод за ревизија препорачува да се продолжат активностите за обезбедување документи за сопственост/користење на недвижниот имот и усогласување на вредноста на градежните објекти и земјиштето во Фондот за здравствено осигурување на Македонија, во подрачните служби, како и во јавните здравствени установи.

Вршени се плаќања за лица ангажирани преку Агенција за привремени вработувања, за извршување на работи и работни задачи кои произлегуваат од работен однос, а не за привремени работи. Фондот достави барања за согласност за вработувања на лица во редовен работен однос.

Државниот завод за ревизија препорачува да продолжат активностите за обезбедување согласност за вработување на лица во редовен работен однос за кои има потреба согласно непополнетите работни места во актот за систематизација.

ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Изградбата на новиот административно-деловен објект за Централата на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување е завршена во 2008 година, за кој Фондот располага со имотен лист за под објект и земјиште. Постапката за добивање на имотен лист за административно - деловен објект е во тек.

За подрачните единици, за кои Фондот нема обезбедено имотни листови, поднесени се барања до Агенцијата за катастар на недвижности, за обезбедување документ за запишано право на сопственост/ користење на градежни објекти и земјиште.

Со извршена ревизија на бројот на ангажирани извршители на работните задачи и обврски, пропишан и утврден во актот за организација и систематизација на работните места, ревизијата утврди дека на ниво на Фондот постои целосна пополнетост на работните места, додека пооделно по подрачните единици распределбата на вработени не е во согласност со предвидениот број на извршители утврдени со актот за систематизација.

Ревизијата укажува дека е потребно надлежните органи за управување и раководење на Фондот да извршат усогласување на актот за организација и систематизација на работните места во стручната служба на Фондот на пензиското и инвалидско осигурување, поради рамномерна распределба на бројот на вработени и рационално искористување на вработените.

Фондот на пензиското и инвалидското осигурување превзема низа мерки со кои ќе се зголемат можностите на осигурениците за остварување на правото на пензија и тоа:

- за дел од ненаплатените побарувања за придонес за пензиско и инвалидско осигурување повел судски постапки и обезбедил траен влог - акции, удели, движен и недвижен имот од обврзниците. Заради обезбедување правна рамка за вршење на продажба, впаричување на овој

имот и признавање на стаж на осигурениците, превземена е иницијатива за измена и дополна на Законот за пензиското и инвалидското осигурување, статутот на Фондот и Законот за стечај и

- за осигурениците чии обврзници се во стечај или ликвидирани и имаат заостаната неизмирена обврска за придонес за пензиско и инвалидско осигурување, истиот останува ненаплатен поради непоседување на имот на обврзниците, со што осигурениците не можат да остварат право на пензија. Заради надминување на оваа состојба Фондот превземал мерки за измена и дополна на Законот за пензиското и инвалидското осигурување со што би се овозможило плаќање на придонесот од страна на осигурениците, заради исполнување на условите за остварување на правото на пензија.

Фондот има обврска за трајно архивирање односно пренесување на документите и податоците за стажот, остварените плати и надоместоци на осигурениците за секоја година работен стаж на електронски медиум, врз основа на кои се остваруваат правата од пензиското и инвалидското осигурување.

Со извршениот увид во пензиските досиеја, податоците на електронските медиуми и базата на податоци која ги содржи податоците за стажот, остварените плати и надоместоци на осигурениците за секоја година работен стаж, ревизијата констатираше дека не постои целосна синхронизација помеѓу овие бази на податоци.

Во насока на дадените препораки - донесувањето на решенијата за признавање на правото на пензија да се темели на точни, целосни и веродостојни податоци, со што исплатата на пензиите

ќе биде законска и наменска, во тек се повеќе проектни активности: Проект за решавање и исплата на пензии, Проект за дигитализација на микрофилмовите и Проект М-4, со чија имплементација ќе се постигне зголемена ефикасност и квалитет во сите процеси поврзани со решавањето и исплата на пензиите.

Согласно Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, почнувајќи од 01.01.2009 година контролата, утврдувањето, наплатата, присилната наплата, застареноста и отпишувањето на придонесите за задолжително социјално осигурување (пензиско и инвалидско осигурување, задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, стаж на осигурување кој се смета со зголемено траење, здравствено осигурување и осигурување во случај на невработеност) ги врши Управата за јавни приходи.

Придонесите за задолжително социјално осигурување, како јавни давачки, се **приход** на институциите за задолжително социјално осигурување – фондови (Фонд за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија, Фонд за здравствено осигурување на Македонија и Агенција за вработување на Република Македонија).

Управата за јавни приходи и фондовите имаат обврска меѓусебно да разменуваат податоци за обврзниците за плаќање на придонесите, пресметката и уплатата на придонесите, основниците на придонесите, износите на **пресметани, наплатени и ненаплатени придонеси**, како и други службени податоци поврзани со придонесите. Меѓутоа, фондовите добиваат податоци од Управата за јавни приходи само за пресметани и платени придонеси, а не и податоци за ненаплатени придонеси.

Ваквата состојба придонесува фондовите да не располагаат со точни податоци за очекувани а ненаплатени придонеси/приходи кои ќе бидат основ за планирање на нивните буџети, аналогно и на Буџетот на Република Македонија, за статистички и други потреби, како и за спроведување на дополнителна контрола на утврдувањето на податоци за придонесите.

Поради целокупната наведена состојба, ревизијата смета дека фондовите во координација со Управата за јавни приходи, треба да превземат активности, ваквиот износ на очекувани идни приходи да се евидентира во сметководствената евиденција и да се искажува во финансиските извештаи на овие институции.

АГЕНЦИЈА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Согласно Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност, право на паричен надоместок има секое невработено лице кое било во работен однос најмалку девет месеци непрекинато или 12 месеци со прекин во последните 18 месеци.

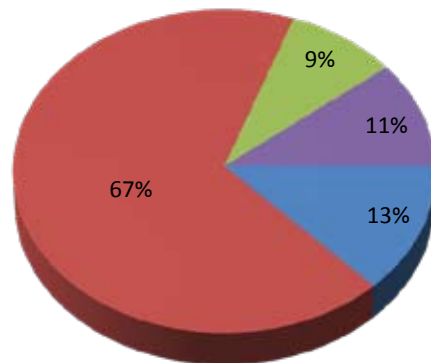
Државниот завод за ревизија изврши проверка на функционирањето на постапката за остварување на право на паричен надоместок за:

- редовни корисници,
- стечајни работници,
- технолошки вишок,
- како и на законитоста на остварувањето на правото на паричен надоместок, точноста на пресметката, нејзиното евидентирање и исплата.

Со извршената ревизија констатиравме законско користење на средствата за паричен надоместок на невработените лица и нивна наменска исплата во текот на 2008 година.

Исплатените парични средства за остварени права на парични надоместоци во 2008 година, за кои се донесени решенија во тековната година и во минати години, се прикажани во следниот графикон:

Графички приказ на исплатените парични средства за остварени права на парични надоместоци во АВРМ

- Паричен надоместок за стечајни работници
- Паричен надоместок за технолошки вишок
- Паричен надоместок за редовни корисници
- Останати парични надоместоци

Со извршената ревизија констатирано е дека за донесените решенија за признавање на правото на паричен надоместок до месец август 2006 година, освен одредбите од Законот, има отсуство на методологија, интерни акти, кои би го регулирале процесот и со што би се избегнале случајни грешки или измами.

Поради ваквата состојба констатирана е не комплетност на дел од предметите за кои се издадени решенија во минати години, а се врши исплата и во текот на 2008 година.

Од месец септември 2006 година изработен е Преглед на потребни документи за остварување на ова право и истиот е доставен до сите центри за вработување во Републиката, заради унифицирање на постапката за остварување на правото на паричен надоместок.

Од страна на Агенцијата во текот на 2009 година, изготвено е Упатство за начинот и постапката за остварување на права од осигурување во случај на невработеност, во кое се дефинирани текот и видовите на активности на процесот.

Ревизијата препорачува надлежните органи за управување и раководење со Агенцијата да обезбедат доследна примена на донесеното Упатство за начинот и постапката за остварување на права од осигурување во случај на невработеност, со што ќе се овозможи превенција од појавување на ризици кои би влијаеле врз донесување на неточно, нецелосно и некомплетно решение за остварување на правото за паричен надоместок за време на невработеност, како и ризик во однос на точноста на извршените исплати по основ на ова право.

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Кај поголем дел од ревидираните општини констатирано е недоволен степен на покриеност на ризиците во процесите со **интерни контроли** или непостоењето на истите. Потребно е преку пишани процедури и постапки да се постигне целосна контрола во работењето врз основа на принципот на сигурен финансиски менаџмент, што ќе овозможи законско, наменско, економично, ефикасно и ефективно користење на средствата. Исто така, заради подобрување на работењето, потребно е општините да ги зајакнат одделенијата за внатрешна ревизија кои треба да дадат својот придонес на овој план.

Државниот завод за ревизија препорачува, во услови кога во текот на фискалната година приходите и расходите не се остваруваат како што е планирано во буџетот на општината, да се донесе **ребаланс на буџетот** на општините, со што ќе се обезбеди превземање на обврски врз основа на реално обезбедени средства.

Целосна, комплетна и ажурирана **база на даночни обврзници** ќе овозможи повисоко ниво на приходи во општините. Голем број на ревидирани општини отпочнаа со активности за комплетирање на оваа евиденција со излегување на терен. Во делот на наплатата на даноците не се преземаат сите законски мерки за истата да се доведе на задоволително ниво.

Констатирани се исплати на средства без претходно донесени програми и критериуми за користење и доделување средства за социјална заштита, исплати на невладини организации, културни и спортски манифестации. Отсуството на актите е предуслов за субјективност во одлучувањето, нетранспарентност и незаконско и ненаменско користење на средствата.

Постои законската обврска за редовно **усогласување на регистрите на движен и недвижен имот** помеѓу општините во Републиката и Агенцијата за премер и катастар на недвижности, кое се уште не е спроведено од причина што согласно Законот за даноци на имот администрацијата на Градот Скопје и општините регистарот на недвижен имот го водат на основа на матичен број на граѓанинот, додека Агенцијата за премер и катастар на недвижности го води на основа на катастарска општина, број на парцела или број на имотен лист.

Соработката со јавните претпријатија, кај дел од ревидираните општини, се уште се одвива без да се склучат договори во кои ќе се регулираат меѓусебните права и обврски во однос на дефинирање на цените на услугите и начинот на обезбедување на докази за извршени работи.

Во дел од ревидираните општини и во 2009 година, на пренесената опрема, објекти и други вложувања од страна на општините во сопственост на јавните претпријатија, не им е даден третман на **влог на општините и на Градот во јавните претпријатија**, што може да има значајни последици во случај на трансформација на ЈП и утврдување на структурата на основачкиот капитал, а со тоа и губење на позициите како акционер или партнер во нивното менаџирање. Потребно е утврдување на влогот и негово запишување.

Согласно Законот за локална самоуправа општината може да ги продава и да ги дава на користење стварите во нејзина сопственост само по пат на **јавно наддавање**, во согласност со закон. Посебен закон не е донесен, а постапката за јавно наддавање е регулирана само во Законот за користење и располагање со стварите на државните органи, кој не се однесува и не ги третира општините. Ваквата законска недореченост придонесува за пропусти и недоследности при отуѓување и при давање на користење на други субјекти на стварите во сопственост на општината. Потребно е управувањето, користењето и располагањето на сопственоста на локално ниво да се уреди со закон.

Приходите од надоместокот за уредување на градежно земјиште се значаен извор на финансирање на општините и Градот Скопје, со строго наменски карактер за реализирање на Програма за уредување на градежно земјиште. Извршивме хоризонталната ревизија кај 10 општини и Градот Скопје со цел да ја утврдиме наплата на овој надоместок и наменското користење на овие средства, при што за констатираните состојби ДЗР препорачува:

- Да се изготви **софтверско решение за пресметување на надоместокот за уредување на градежно земјиште** во Градот Скопје, со мрежно поврзување на општините со Градот, со што би се избегнал ризикот од неточно утврден надоместок и остварување помалку приходи за општините и Градот,
- општините и Градот Скопје, во соработка со комуналните претпријатија кои стопанисуваат со инфраструктурните објекти да започнат со изготвување **регистар со комплетни податоци за состојбата на објектите од комуналната инфраструктура**, како основ за квалитетно планирање на активностите во Програмата за уредување на градежното земјиште. Често пати, недостигот на овие податоци ја поскапува вредноста на објектите кои се во тек на градба, поради појава на дополнителни активности кои не се предвидени во самата програма (подземни инсталации) и предизвикува дополнителни трошоци. Имајќи предвид дека изготвувањето на база на податоци е долготраен и скап процес, општините и Градот Скопје треба што поскоро да започнат со нејзината реализација,
- за да се овозможи доследна примена на одредбите од Законот за градење да се изготват интересни акти и пишани процедури со утврдување **на потребни документи и постапки** што треба да ги содржи секое досие за градежни објекти и тоа: проекти за градба и одобрение за градба, да се почитуваат роковите за изведба на проектите и градежните работи, да се пресметуваат и наплаќаат казнени пенали во случај на доцнење на изведбата, изведувачите задолжително да водат градежни дневници кои по завршување на градбата ќе ги достават на инвеститорот, надзорот над градбата да се довери на овластени лица, кои ќе изготвуваат фазни и завршни извештаи за градбата, по извршениот технички преглед и издавањето на одобрение за употреба од општината, изведувачот и инвеститорот да состават записник за извршеното примопредавање на изведена градба како градежен објект.

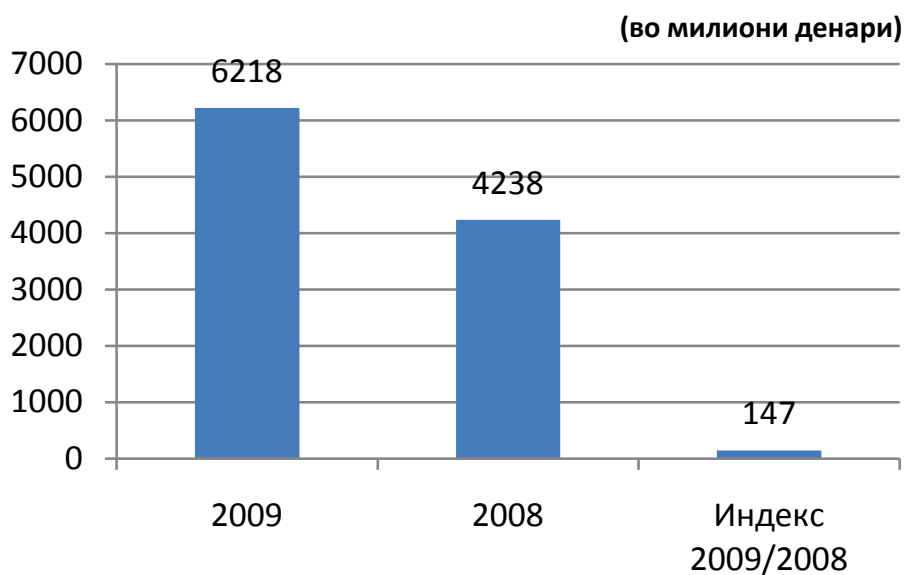
Ваквиот начин на работење ќе придонесе да се надминат констатираните состојби на недоследно почитување на одредбите од Законот за градење, документацијата за одделни објекти да е целосна и средена, што ќе придонесе за квалитетно и навремено извршување на работите и намалување на трошоците.

За распределба на средствата од наменските и блок дотациите до општинските јавни установи, Државниот завод за ревизија им препорачува на Советите на општините да донесат пишани критериуми за распределба на средствата.

Кај постапките за јавни набавки, во поголем број на општини, утврдено е значително подобрување на процесот на нивно спроведување. Присутна е појавата за одредени услуги и стоки и понатаму да не се спроведуваат јавни набавки како и склучување на анекси кон основните договори без утврдена процедура особено кај градежните работи.

Ревидирани расходи кај ЕЛС

Буџети на Единици на локална самоуправа

ЈАВНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Намалената економска активност во 2009 година влијаеше на намалување на ликвидноста и солветноста на јавните претпријатија предмет на ревизија, изразено преку намалување на степенот на наплата на извршените услуги, што предизвикува дел од субјектите да искажуваат континуиран негативен финансиски резултат, нередовно подмирување на даноците, придонесите и обврските по други основи во корист на Буџетот на Република Македонија, неизвршување на платниот промет преку носителот на платен промет/вршење на платниот промет во готово, блокирани сметки и неправилно располагање со паричните средства во готово.

Резултатите од извршената ревизија кај субјектите предмет на ревизија укажуваат на постоењето на ризици во извршувањето на дејностите од јавен интерес и тоа во делот на:

Снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води

- отсуство на контрола на влезно/излезното количество на вода во водоснабдителниот систем;
- нецелосно поставени протокомери за утврдување на реалниот потрошок на вода за пиење;
- отсуство на договори за уредување на мегусебните права и обврски помеѓу јавните претпријатија и корисниците на услугите;

Управување со отпад

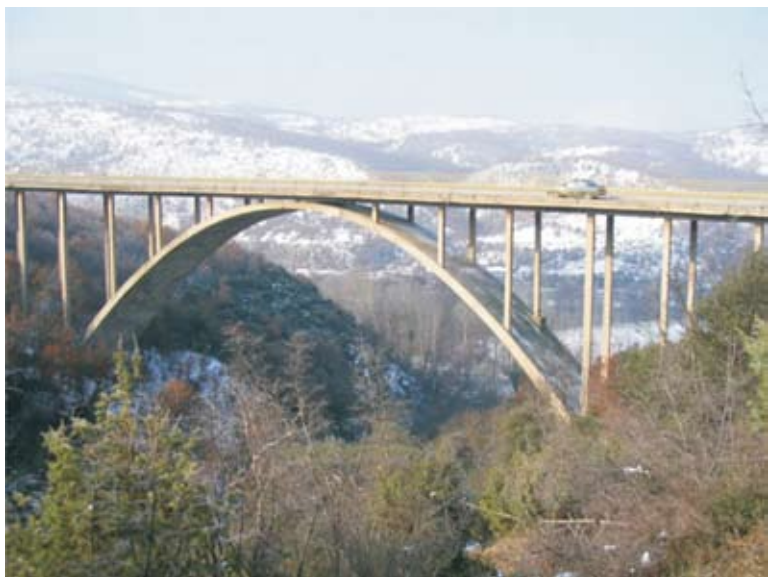
- не обезбедена дозвола за собирање и транспортирање на отпад;
- не воспоставена секојдневна евиденција во пропишан образец за количеството на отпадот;
- не склучени договори со создавачите на комерцијалниот отпад;
- не поставени садови за селектирање на комуналниот отпад;
- не почитување на правилата за горење и за согорување на отпад/неконтролирано спалување на отпадот;
- несоодветно уредни депонии;
- мониторинг на управувањето со отпадот и развивање на информативниот систем на локално ниво;

Одржување на јавната чистота

- отсуство на уреди и веродостојни документи за потврдување на извршените услуги;
- отсуство на акт за утврдување на висината на надоместокот за одржување на јавната чистота;
- не фактурирање на извршените услуги кон основачот на јавното претпријатие (општината);

Одржување, заштита на државните патишта и наплата на патарина

- несигурност во целокупноста на вкупните наплатени и уплатени средства на име надоместок на патарина и преовладување на човечкиот фактор во систеот на наплата;
- неусогласен и нецелосно завршен процес на запишување на правото на сопственост односно користење на материјалните средства (земјиште и градежни објекти);
- неповолна финансиска состојба со влошена ликвидност¹¹ и солветност¹², односно недоволни парични средства и неблагоприятно подмирување на обврските кои доспеваат;
- намалување на обемот на извршените активности а со тоа и намалување на вкупните приходи на претпријатието;

Јавен железнички превоз

- со планот за поделба на јавното претпријатие создадена е билансна нерамнотежа помеѓу вредноста на активата и пасивата во Билансот на состојба;
- не се презентирани уредни, веродостојни и пишани критериуми за начинот на надоместување на трошоците односно плаќање на надоместокот за користење на железничката инфраструктура;
- не се обезбедени услови за редовно сервисирање на обврските на име заеми и кредити, за кои Министерството за финансии во име на Република Македонија ги извршило потребните плаќања;
- не е извршено запишување на основната главнина во Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје;

Покрај претходно утврдени ризици во работењето на субјектите предмет на ревизија утврдени се слабости во системот на интерните контроли во системот на набавки кои имаат за последица од можност од необезбедување фер конкуренција, еднаква и недискриминарачка положба на понудувачите, транспарентност и јавност на набавките и набавка на стоки, услуги и работи по најповолни услови.

11 Ликвидноста се однесува на расположивоста на паричните средства во блиска иднина откако ќе бидат земен во предвид финансиските обврски, и

12 Солветноста се однесува на расположивоста на паричните средства во текот на подолгорочен временски период за исполнување на финансиските обврски кои доспеваат.

Надминувањето на утврдените состојби бара превземање на соодветни мерки и активности од страна на надлежните органи за управување и раководење со субјектите предмет на ревизија, а пред се кај јавните претпријатија што извршуваат комунална дејност потребно е уредување на односите со основачот редовно фактурирање на извршените услуги и искажување на данокот на додадена вредност како и мерење и фактурирање на реалното количество на потрошена вода за пиење.

Донесувањето на Националниот план за управувањето со отпад (2009-2015) на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 77/2009) како и донесувањето на одлуки за започнување на постапка за доделување на концесија за финансирање, проектирање, изградба и управување со регионална депонија за комунален цврст отпад во неколку плански региони, претставува основа за подготвување и спроведување на интегриран систем за управување на отпадот и надминување на утврдените состојби во делот на управувањето на отпадот од страна на субјектите предмет на ревизија, заштита на животната средина и здравјето на населението.

Континуираното подготвување и спроведување на едукација од надлежниот орган од областа на јавните набавки, правилниот однос со човечките ресурси како и формирање на соодветен организациски облик за спроведување на постапките за доделување на договорите за јавни набавки, како и реализацијата на договорите за јавни набавки од страна на договорните органи (субјектите предмет на ревизија), создава предуслови за надминување на констатираните неправилности во постапките на доделување на јавните набавки, обезбедување на принципите на јавните набавки (конкуренција меѓу економските оператори, еднаков третман и недискриминација на економските оператори, транспарентност и интегритет во процесот на доделување на договори за јавни набавки, рационално и ефикасно искористување на средствата во постапките за доделување договори за јавна набавка), како и набавка на стоки, услуги и работи по економски најповолни услови.

Предизвик на менаџментот на субјектите од јавниот сектор предмет на ревизија ќе претставува обезбедување на услови за создавање на соодветен систем на финансиско управување и контрола како и управувањето со ризиците, што ќе придонесе кон создавање на разумно уверување дека целите на субјектите, односно извршувањето на дејностите од јавен интерес ќе бидат остварени на правилен, етичен, економичен, ефективен и ефикасен начин.

РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ

Ревизиите на успешност во 2009 година беа насочени кон давање оценка за повеќе активности и функции во различни области и тоа:

1. Евиденција и координација на податоците за странска помош во Република Македонија;
2. Активности поврзани со намалување на климатските промени во Република Македонија – меѓународна паралелна ревизија на успешност во координација на EUROSAI WGEA ROSAI WGEA;
3. Активности поврзани со заштита од пожари во Република Македонија;
4. Активности од областа на јавните услуги – итна медицинска помош во Република Македонија (во фаза на изработка на претходен извештај);

Ревизија на успешност за **евиденција и координација на податоците за странска помош во Република Македонија** беше фокусирана на функциите на надлежните институции за објективно презентирање на состојбите со евиденциите, координацијата и целосноста на податоците за проекти финансирани со средства од странска помош како и други аспекти од нивното работење. Странската помош од аспект на аплицирање, подготовка на предлог проекти, добивање, користење, евиденција, мониторинг и известување за ефектите од користењето не е регулирана со законски или подзаконски акти. Доделувањето на странската помош се врши врз основа на процедури утврдени од секој донатор поделно, односно отсутнуваат единствени и усогласени процедури за доделување на странска помош и методологија за управување со проектен циклус кои ќе се имплементираат од страна на институциите корисници на странската помош. За оценка на степенот на искористеност на средствата од странска помош постоеја неколку ограничувања кои главно се однесуваа на споредливоста на податоците со кои располагаат ресорните министерства и нивното ажурирање во однос на информациите со кои располага Централната база на податоци за странска помош на Владата на РМ (CDAD). Кај повеќе министерства е присутна недоволна кадровска екипираност во однос на проектираните потреби, како и разлики во организацијата на единиците кои ја координираат странската помош.

Ревизијата на успешност за **намалувањето на влијанието на климатските промени во Република Македонија**, утврди дека Република Македонија има донесено законска и подзаконска регулатива, национални стратегии и планови, мерки и проекции со кои во голем обем ги покрива и регулира активностите за намалување на ЕМГ - емисиите на стакленички гасови, односно влијае на активностите на намалување и справување со климатските промени. Ова претставува добра основа на национално и меѓународно ниво за имплементирање на одредбите кои произлегуваат од меѓународните конвенции. Донесени се мерки и активности за намалување на ЕМГ - емисиите на стакленички гасови во сите ризични сектори, а со тоа и намалување и/или справување со климатските промени, кои ќе можат да се имплементираат единствено доколку се исполнат финансиските услови и условите за градење на човечки капацитети и создавање на меѓусебна корелација на сите институции со надлежности во процесот на намалување на климатските промени во Република Македонија.

Во однос на намалување на ефектите и **заштита од пожари во Република Македонија**, во 2008/2009 година преземени се активности за подобрување на состојбата со изработка на физибилити студија за имплементација на единствениот европски број за итни повици Е – 112 и набавка на нови возила и авиони за гаснење на пожари. Сепак констатирани се недоречености и слабости од аспект на отсуство и доцнење во донесување на клучните законски и подзаконски акти, стратегии, планови и проценки, преклопување на надлежности на субјектите одговорни за спроведување на активности за заштита од пожари, старост на опрема и објекти помеѓу 25 – 47 години, како и потреба за зголемување на бројот и усовршување на човечките ресурси.

Ревизијата на успешност на **активностите од областа на јавните услуги – итна медицинска помош во Република Македонија**, која е во фаза на изготвување на претходен ревизорски извештај има за цел да даде оценка на ризиците и можностите за подобрување на итната медицинска помош во Република Македонија.

ЈАВНИ НАБАВКИ

Во текот на 2009 година, Државниот завод за ревизија во рамките на планираните ревизии ги ревидираше јавните набавки, кои субјектите предмет на ревизија ги спроведуваа во текот на 2008 година и ги утврди следните неправилности:

Околу една четвртина од вкупниот број на констатираните неправилности се однесуваат на извршени набавки на стоки, услуги и работи **без да се спроведе постапка за јавна набавка**.

Значително отстапување од законските решенија има и во фазата на **евалуација, предлог за избор на најповолен понудувач и донесување на одлука за избор**. Имено, констатирани се недоследности при вршењето на евалуацијата, неправилна примена на методологијата за бодирање, неправилности при изготвување на ранг листите, предлог за избор на најповолни понудувачи иако не ги исполнуваат во целост бараните критериуми.

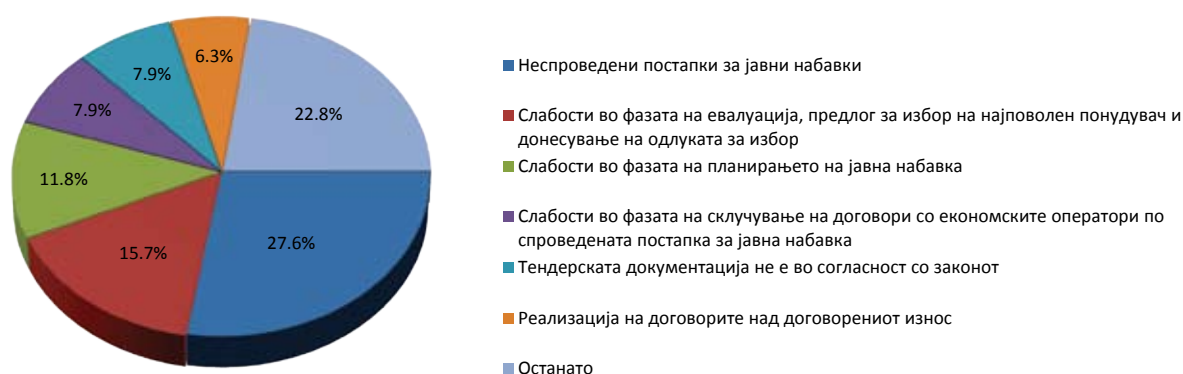
Отсуство на план за јавни набавки како и одредени слабости во фазата на планирањето зафаќаат околу 12% од констатираните неправилности. Овие неправилности најчесто се однесуваат на недонесување на план за јавни набавки, отсуство на законски пропишаните елементи, како и отсуство или ненавремени измени и дополнувања на истиот.

На **фазата на склучување договори** се однесуваат 7,9% од вкупните неправилности. Се склучуваат договори кои не ги содржат основните елементи од тендерската документација и понудата: цена, количина или вредност, како и договори со различни услови од условите дадени во понудите или тендерската документација, со вредност поголема од онаа од одлуката за јавната набавка или од планот.

Се реализираат **договори над договорениот износ** или вредноста на дополнителните работи го надминува со закон утврдениот лимит.

При **реализацијата на договорите** често не се почитуваат роковите и условите за исполнување на предметот на набавка, договорниот орган не ги користи казнените одредби предвидени во договорот, доставените гаранции не се активираат/ употребуваат во случаите предвидени со конкретните договори.

Јавни набавки - 2009 година

Договорните органи во **тендерската документација** не секогаш обезбедуваат целосни, точни и прецизни информации во врска со начинот на спроведување на постапката, односно истата не ги содржи задолжителните елементи, роковите се покуси од законски предвидените, често се дадени технички карактеристики кои упатуваат на потеклото на производството и тип на производ, истата не содржи критериуми за способност односно за доделување на договор, се врши измена на техничката документација по прием на понудите.

Недоследности во примената на Законот се констатирани и при **донесувањата на одлуките за јавни набавки** кои или воопшто не се донесуваат или се без задолжителните елементи: предмет, количина, износ и изворот на средствата, начинот и постапката за доделување на договор за јавни набавки.

ПРЕЗЕМЕНИ МЕРКИ ПО РЕВИЗОРСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Ревизијата како неопходен дел од контролниот систем има за цел на време да ги открие отстапувањата од прифатените стандарди и повредите на принципите на законитост, ефикасност, ефективност и економичност во раководењето со јавните средства за да може да се преземат корективни мерки во поедини случаи и да се преземат чекори со кои отстапувањата и повредите во иднина ќе се спречат или отежнат.

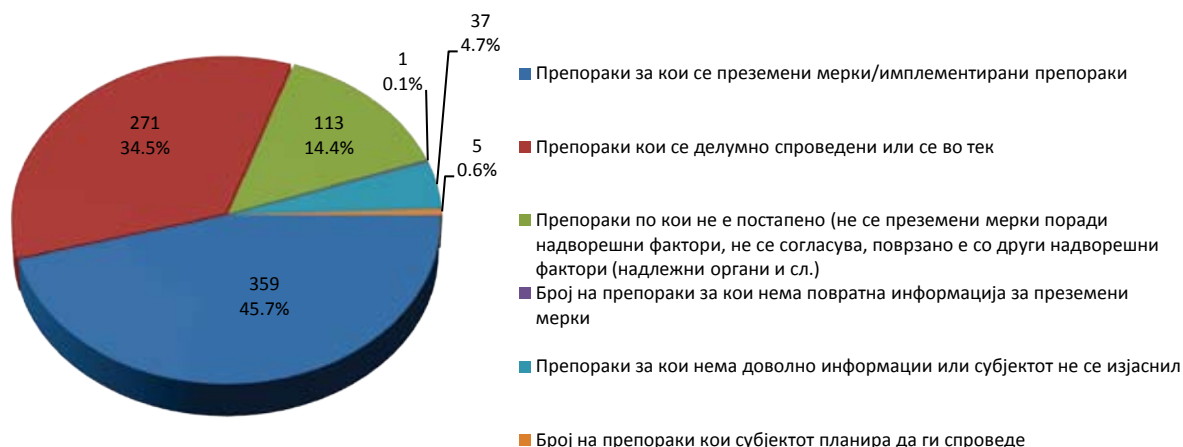
При вршење ревизија во рамките на редовните ревизии, посебните ревизии и проверки на спроведување на препораките, континуирано се следи процесот на спроведување на препораките во функција на одржување на ефективни контролни постапки кај субјектите. Препораките и одговорите ја формираат основата за следење на спроведување на препораките.

Согласно Законот за државна ревизија, надлежните органи за надзор врз работата на субјектот се должни да го известат Државниот завод за ревизија за преземените мерки во врска со наодите во ревизорските извештаи најдоцна во рок од 90 дена од приемот на конечниот извештај.

Во 2009 година Државниот завод за ревизија изврши 55 проверки за спроведување на препораките за ревизиите извршени во текот на годината, во функција на утврдување на степенот на спроведување на препораките дадени во конечните ревизорски извештаи на субјектите предмет на ревизија.

По извршените ревизии, ДЗР има дадено 996 препораки (920 по финансиски ревизии и 76 по тематски финансиски ревизии). До денот на подготовката на Годишниот извештај за 2009 година, за 210 дадени препораки не е изминат законскиот рок за известување за преземените мерки. Од вкупно 786 препораки, 359 препораки се целосно спроведени, 271 препораки се делумно спроведени или се во тек на спроведување, 113 препораки не се спроведени (поврзани со други надлежни органи/ надворешни фактори, или несогласувања), и 5 препораки субјектот планира да ги спроведе. За 37 препораки субјектот не се изјаснил, и за 1 препорака субјектот предмет на ревизија не доставил повратни информации за постапувањето по препораките до ДЗР.

Спроведување на препораките по ревизорските извештаи од 2009 година

Општа констатација од извршените ревизии и добиените информации од правните субјекти и надлежните органи е дека дадените препораки во најголем број се спроведени од страна на субјектите предмет на ревизија и од надлежните органи. Од анализите може да се констатира дека од вкупниот број на препораки (786) за кои субјектите требало да преземат мерки до денот на изготвувањето на Годишниот извештај целосно или делумно се спроведени 630, или 80%. Во 2009 година е забележан пораст на учеството на спроведените и делумно спроведените препораки од 51%, во однос на 2008 година.

Со ревизиите се потврди дека за одделни препораки е потребен подолг временски период за имплементација заради нивната комплексност (неопходно одобрување од страна на надлежни органи, обезбедување на докази за сопственост, трансформација на сопственички статус на поедини субјекти). Од страна на Државниот завод за ревизија субјектите се охрабрени да продолжат со активностите во функција на целосно спроведување и на овие препораки.

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

ДЗР продолжува и понатаму да остварува билатерална и мултилатерална соработка со други ВРИ и меѓународни организации и институции со цел размена и стекнување на искуства од областа на ревизијата на јавниот сектор. Државниот завод за ревизија е член на Меѓународната организација на врховните ревизорски институции (INTOSAI) од 2001 година и на Европската организација на врховните ревизорски институции (EUROSAI) од 2002 година. Воедно, од 2005 година Државниот завод за ревизија е активен член на мрежата која ја сочинуваат ВРИ на земјите кандидати и потенцијални кандидати за членство во ЕУ и Европскиот суд на ревизори од Луксембург. Кандидатскиот статус на Република Македонија овозможи на Државниот завод за ревизија, во својство на активен набљудувач, редовно од 2006 година да учествува на состаноците на Контакт комитетот на шефовите на ВРИ од Европската Унија и на Европскиот суд на ревизори.

Европска организација на врховните ревизорски институции (EUROSAI)

Државниот завод за ревизија е член на работните групи на EUROSAI за животна средина од 2002 и за ИТ од 2005 година. Во текот на 2009 година претставници на ДЗР учествуваа на состаноците и на тематските семинари на овие работни групи кои се одржаа во Варшава, Берн и Антверпен. Во рамките на работната група за животна средина Државниот завод за ревизија учествуваше во изведување на координирана паралелна ревизија за климатските промени и во изработката на заеднички завршен извештај со други девет ВРИ, членки на EUROSAI.

На покана на Развојната иницијатива на INTOSAI (IDI¹³) и на EUROSAI, Државниот завод за ревизија се вклучи во два нови меѓународни проекти со цел да ги зајакне своите капацитети и да ги унапреди професионалните вештини на вработените. Тоа се двегодишните програми: а) ревизија на јавниот долг и б) паралелна ревизија на програмите за зголемување на вработеноста на лицата со посебни потреби во јавниот сектор.

Во март 2009 година делегација предводена од Главниот државен ревизор учествуваше на II Конференција на EUROSAI - ARABOSAI¹⁴ која се одржа во Париз. Тема на конференцијата беше “Улогата на Врховните ревизорски институции во развојот на работењето на државните институции.

¹³ INTOSAI Development Initiative (Развојна иницијатива на ИНТОСАИ)

¹⁴ Arab Organization of Supreme Audit Institutions (Арапска организација на Врховни ревизорски институции)

Мрежа на ВРИ на земјите кандидати и потенцијални кандидати за прием во ЕУ и Европскиот суд на ревизори

Претставници на Државниот завод за ревизија учествуваа на состаноците на ВРИ и беа активно вклучени во дефинирањето на приоритетите од важност за зајакнување на институционалниот капацитет на Државниот завод за ревизија и на другите ВРИ кои се наоѓаат на патот за прием во ЕУ. За таа цел, во 2009 година претставник на Државниот завод за ревизија учествуваше на состанокот на офицерите за врски во Луксембург, а во декември 2009 година Главниот државен ревизор учествуваше на состанокот на Контакт комитетот во Будимпешта, кој го сочинуваат шефовите на ВРИ на земјите членки на ЕУ и на Европскиот суд на ревизори.

Државниот завод за ревизија соработува со Европскиот суд на ревизори и по основа на програмата за стажирање во Судот која е наменета за помладиот кадар на ВРИ од земјите кандидати: Хрватска, Македонија и Турција. Заклучно со 2009 година петмина помлади ревизори од ДЗР ја завршија петмесечната програма.

Билатерална и регионална соработка

Во рамките на билатералната соработка беа остварени работни средби со претставници на Врховните ревизорски институции на Албанија, Хрватска и Бугарија при што беа разменети искуства за актуелни теми од областа на државната ревизија. Во рамките на соработката помеѓу Државниот завод за ревизија на Македонија и ВРИ на Бугарија, по 15 ревизори од двете ревизорски институции учествуваа на заеднички семинар во Берово, Република Македонија. На семинарот претставниците од двете страни разменија искуства по поодделни теми од ревизорската пракса.

МАТРА¹⁵ пред пристапна проектна програма

Соработката меѓу Државниот завод за ревизија и Холандскиот суд за ревизија која успешно се одвиваше во рамките на твнинг проектот 2005-2008 година, продолжи со активностите во 2009 година и ќе трае до крајот на 2010 година. Проектот се финансира преку Министерството за надворешни работи на Холандската Влада. Програмата е насочена на подобрување на организациските и административни капацитети на ДЗР, зајакнување на ревизорските вештини, ИТ и ИТ ревизија и надворешната комуникација.

Соработка со СИГМА и Европската Комисија

Соработката со СИГМА¹⁶ и Европската комисија се одвива во рамките на годишните оценски мисии за функционирањето на финансиската контрола во Република Македонија. Оваа соработка има позитивен ефект на процесот на натамошна изградба на ДЗР во компетентна институција за надворешна ревизија во согласност со барањата на ЕУ и меѓународните стандарди за државната ревизија.

¹⁵ Програма на Министерството за надворешни работи на Холандија за социјална трансформација насочена кон поддршка на реформите на државите и нивните институции во новите земји членки на ЕУ, земјите кандидати за членство, земјите потенцијални кандидати и земјите соседи на ЕУ.

¹⁶ Поддршка во подобрување на управувањето и раководењето (здружена иницијатива на ОЕЦД и ЕУ)

ДО СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештај на Државен завод за ревизија за средствата од Буџетот на Република Македонија, кои што вклучуваат биланс на состојба на ден 31 декември 2009 година и биланс на приходи и расходи за годината која завршува на тој ден, и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки кои финансиските извештај, Консолидираниот финансиски извештај ги опфаќаат сметките на Државна ревизија и Ревизорско тело. Консолидираниот финансиски извештај за годината која завршува на 31 декември 2008 беа ревидирани од страна на друг ревизор, кој во својот извештај од 15 мај 2009 година изразил мислење без резерва.

Одговорноста на раководството за финансиските извештаји

Раководството е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие консолидирани финансиски извештај во согласност со Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Оваа одговорност вклучува: објектување, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештај кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка, избирање и примена на соодветни сметководствени политики, како и правеење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Одговорноста на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештај врз основа на нашата ревизија. Ревизијата ја спроведовме во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија и Меѓународните ревизорски стандарди на ИНТОСАИ. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања, да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештај се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за вносите и обележувањата во финансиските извештај. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештај, без разлика дали е резултат на измама и грешка. Кога се прави таа проценка на ризиците, ревизорот ја разледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештај, со цел да објектува ревизорски постапки кои што се соодветни со околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештај.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење на ревизорот

Според наше мислење, консолидираниот финансиски извештај ја прикажуваат реално и објективно финансиската состојба на Државниот завод за ревизија - сметките за средствата од Буџетот на Република Македонија на ден 31 декември 2009 година, како и неговите приходи и расходи за годината која што тогаш завршува во согласност со Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Исто така остварено е законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи и законско и наменско користење на средствата во средствата во финансиските трансакции за годината која завршува на 31 декември 2009 година.

Скопје, 17 Мај 2010 година

Управител,

Звонко Кочовски Овластен ревизор

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ
сметка за средства од Буџетот на РМ
година што завршува на 31 декември 2009

	Белешка	Буџет 2009	Реализирано 2009	Реализирано 2008
Приходи				
Трансфери и донации - Државна ревизија, програма 20	4	78.355.000	76.402.522	60.790.330
Трансфери и донации - Ревизорско тело, програма 30	4	26.161.000	22.581.884	11.879.563
Вкупно приходи		104.516.000	98.984.406	72.669.893
Расходи				
Тековни расходи				
Плати, наемнини и надоместоци	5	83.977.000	80.900.659	57.742.548
Резерви и непредвидени расходи	6	-	30.000	135.000
Стоки и услуги	7	17.759.000	15.385.203	14.792.345
Субвенции и трансфери	8	50.000	43.621	-
Вкупно тековни расходи		101.786.000	96.359.483	72.669.893
Капитални расходи				
Капитални расходи	9	2.730.000	2.624.923	-
Вкупно капитални расходи		2.730.000	2.624.923	-
Вкупно расходи		104.516.000	98.984.406	72.669.893
Нето вишок на приходи		-	-	-

Белешките се составен дел на финансиските извештаи

Приложените финансиски извештаи се одобрени од страна на раководството на Државен завод за ревизија на ден 28 февруари 2010 година и се потпишани во негово име од страна на:

 Татјана Јапанска
 Главен државен ревизор

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

БИЛАНС НА СОСТОЈБА
сметка за средства од Буџетот на РМ
на 31 декември 2009

	Белешка	31 декември 2009	31 декември 2008
СРЕДСТВА			
Тековни средства			
Побарувања од вработени	10	249.092	326.062
Активни временски разграничувања	11	8.916.080	6.843.303
Залихи	12	2.248.167	2.441.415
Вкупно тековни средства		11.413.339	9.610.780
Долгорочни средства			
Нематеријални средства	13	31.750	1.803
Материјални средства	13	4.217.670	1.646.107
Вкупно долгорочни средства		4.249.420	1.647.910
ВКУПНО СРЕДСТВА		15.662.759	11.258.690
вонбилансна евиденција - актива	19	77.829.200	77.829.200
ОБВРСКИ И ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА			
Тековни обврски			
Краткорочни обврски спрема добавувачи	14	1.709.750	1.290.463
Обврски спрема државата	15	1.573	-
Обврски спрема вработените	16	7.204.757	5.552.840
Пасивни временски разграничувања	17	249.092	326.063
Вкупно тековни обврски		9.165.172	7.169.366
Извори на средства			
Извори на капитални средства	18	6.497.587	4.089.324
Вкупно извори на средства		6.497.587	4.089.324
ВКУПНО ОБВРСКИ И ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА		15.662.759	11.258.690
вонбилансна евиденција - пасива	19	77.829.200	77.829.200

Белешките се составен дел на финансиските извештаи

ДО СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Државен завод за ревизија на сметката за приходи остварени од органи, кои што вклучуваат биланс на состојба на ден 31 декември 2009 година и биланс на приходи и расходи за годината која завршува на тој ден, и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки кон финансиските извештаи. Финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2008 бев ревидирани од страна на друг ревизор, кој во својот извештај од 15 мај 2009 година изразил мислење без резерва.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Оваа одговорност вклучува: објектување, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално потрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка, избирање и примена на соодветни сметководствени политики, како и правеење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ревизијата ја спроведовме во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија и Меѓународните ревизорски стандарди на ИНТОСАИ. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања, да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално потрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелодувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално потрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама и грешка. Кога се прави таа проценка на ризиците, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи, со цел да објектува ревизорски постапки кои што се соодветни со околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефикасноста на интерната контрола. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење на ревизорот

Според наше мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно финансиската состојба на Државниот завод за ревизија - сметка за приходи остварени од органи на ден 31 декември 2009 година, како и неговите приходи и расходи за годината која што тогаш завршува во согласност со Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Исто така остварено е законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи и законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции за годината која завршува на 31 декември 2009 година.

Скопје, 17 Мај 2010 година

Управител,

Звонко Кочевски, Овластен ревизор

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ
сметка за приходи остварени од органи
година што завршува на 31 декември 2009

	Белешка	Буџет 2009	Реализирано 2009	Реализирано 2008
Приходи				
Недиректни приходи	4	12.500.000	17.799.310	17.553.799
Трансфери и донации	5	28.557.000	38.024.476	37.503.893
Вкупно приходи		41.057.000	55.823.786	55.057.692
Расходи				
Тековни расходи		8.000.000	-	-
Плати, виемнини и надоместоци		25.537.000	10.761.871	13.615.573
Сток и услуги	6	33.537.000	10.761.871	13.615.573
Вкупно тековни расходи		68.074.000	21.523.742	27.231.146
Капитални расходи		7.520.000	3.932.258	3.417.643
Капитални расходи		7.520.000	3.932.258	3.417.643
Вкупно капитални расходи		7.520.000	3.932.258	3.417.643
Вкупно расходи		75.594.000	25.456.000	30.648.789
Остварен вишок на приходи		-	41.129.657	38.024.476
Дарови, придонеси и други давачки од вишокот на приходи		-	-	-
Нето вишок на приходи		-	41.129.657	38.024.476
Распоредување на вишокот на приходи над расходи				
Дел од нето вишокот на приходи за пренос во наредна година		-	41.129.657	38.024.476
Вкупно распоред на вишок на приходи		-	41.129.657	38.024.476

Белешките се составен дел на финансиските извештаи

Приложените финансиски извештаи се одобрени од страна на раководството на
Државен завод за ревизија на ден 28 февруари 2010 година и се потпишани во негово име
од страна на:

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

БИЛАНС НА СОСТОЈБА
сметка за приходи остварени од органи
на 31 декември 2009

	Белешка	31 декември 2009	31 декември 2008
СРЕДСТВА			
Тековни средства			
Парични средства	8	41.129.659	38.024.476
Поборувања од купувачи	9	15.206.105	13.404.607
Поборувања од пработени	10	50.102	184.699
Активни временски разграничувања	11	774.710	13.884
Вкупно тековни средства		57.160.576	51.627.666
Долгорочни средства			
Нематеријални средства	12	1.413.803	786.404
Материјални средства	12	9.078.445	8.863.517
Вкупно долгорочни средства		10.492.248	9.649.921
ВКУПНО СРЕДСТВА		67.652.824	61.277.587
вонбилансна евиденција - актива	17	2.686.027	2.686.027
ОБВРСКИ И ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА			
Тековни обврски			
Краткорочни обврски спрема добавувачи	13	756.112	13.884
Обврски спрема државата	14	18.597	-
Пасивни временски разграничувања	15	56.385.866	51.613.782
Вкупно тековни обврски		57.160.575	51.627.666
Извори на средства			
Извори на капитални средства	16	10.492.249	9.649.921
Вкупно извори на средства		10.492.249	9.649.921
ВКУПНО ОБВРСКИ И ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА		67.652.824	61.277.587
вонбилансна евиденција - пасива	17	2.686.027	2.686.027

Белешките се составен дел на финансиските извештаи

ДО СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештај на Државен завод за ревизија за средствата од МАТРА пред-приспастиот проект, кои што вклучуваат биланс на состојба на ден 31 декември 2009 година и биланс на приходи и расходи за годината која завршува на тој ден, и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки кон финансиските извештај.

Одговорност на раководството за финансиските извештај

Раководството е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештај во согласност со Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Оваа одговорност вклучува: обликување, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештај кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка, избирање и примена на соодветни сметководствени политики, како и правене на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештај врз основа на нашата ревизија. Ревизијата ја спроведовме во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија и Меѓународните ревизорски стандарди на ИНТОСАИ. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања, да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештај се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обележувањата во финансиските извештај. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештај, без разлика дали е резултат на измама и грешка. Кога се прави таа проценка на ризиците, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештај, со цел да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни со околностите, во не за целта на извршување на мислење за ефективност на интерната контрола. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на сепкупното презентирање на финансиските извештај.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење на ревизорот

Според наше мислење, финансиски извештај ја прикажуваат реално и објективно финансиската состојба на Државниот завод за ревизија - сметка од донации на ден 31 декември 2009 година, како и неговите приходи и расходи за годината која што тогаш завршува во согласност со Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници и Правилникот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Исто така остварено е законско и наменско користење на средствата кои претставуваат расходи на МАТРА пред-приспастиот проект како и наменско користење на средствата во согласност со одредбите во договорот помеѓу Холандскиот суд за ревизија и Државниот завод за ревизија.

Скопје, 17 Мај 2010 година

Управител,

Звонко Кочовски Овластен ревизор

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ
сметка за средства од донации
година што завршува на 31 декември 2009

во МКД

	Белешка	Реализирано 2009
Приходи		
Трансфери и донации	4	221.325
Вкупно приходи		221.325
Расходи		
Тековни расходи		90.125
Стоки и услуги	5	90.125
Вкупно тековни расходи		
Нето вишок на приходи		131.200

Белешките се составен дел на финансиските извештаи

Приложените финансиски извештаи се одобрени од страна на раководството на Државен завод за ревизија на ден 28 февруари 2010 година и се потпишани во негово име од страна на:

Татјана Ташевска
Гл. државен ревизор

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

БИЛАНС НА СОСТОЈБА
сметка за средства од донации
на 31 декември 2009

во МКД

	Белешка	31 декември 2009
СРЕДСТВА		
Тековни средства		131.200
Парични средства	6	131.200
Вкупно тековни средства		
ВКУПНО СРЕДСТВА		131.200
ОБВРСКИ И ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА		
Вишок на приходи над расходи		131.200
Вкупно обврски	7	131.200
ВКУПНО ОБВРСКИ И ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА		131.200

Белешките се составен дел на финансиските извештаи